

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

W wydaniu porannem i wieczornem. — w niedzielę i święta tylko wydanie poranne. — W dni poświęczone tylko wydanie wieczorne

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chelmiński, „Kurjera Wystawowego” dr. Stanisław Bernat, za inne działy odpowiada Edmund Rakowski, za ogłoszenia i reklamy Antoni Leśniewicz, wszyscy w Poznaniu.

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber.

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska
w Poznaniu, św. Marcin 70.

Redaktor: Bohdan Jarochoński

Nr. 286

Poznań, niedziela dnia 23 czerwca 1929

Rok XXIV

Na stronie 3-ciej „KURJER WYSTAWOWY”

Mylna wiadomość

Niektóre pisma polskie jak również Ag. Wschodnia podały wiadomość, że w najbliższych dniach ma przybyć do Polski Ignacy Paderewski. Na podstawie dokładnych informacji możemy zaznaczyć, iż wiadomość ta nie odpowiada rzeczywistości.

Urlop min. Zaleskiego

Warszawa, 23. 6. (Tel. wł.) Min. Zaleski spędza urlop do końca lipca w południowej Francji. (w)

Nominacja wicewoj. Duchy

Warszawa, 23. 6. (Tel. wł.) Wicewojewoda krakowski, mjr. Duch otrzymał w najbliższym czasie jedno z wyższych stanowisk w centrali M. S. W. (w)

Zjazd prezesów urzędów ziemskich

Warszawa, 23. 6. (Tel. wł.) — W dniu 2 lipca odbędzie się w Poznaniu zjazd prezesów wszystkich okręgowych urzędów ziemskich. (w)

Przyjazd Mac Cormicka

Warszawa, 23. 6. (Tel. wł.) — Wkrótce przybędzie do Warszawy Robert Mac Cormick, właściciel „Chicago Tribune” oraz wielu innych gazet.

Mac Cormick przyjechał do Londynu własnym jachtem, wioząc na pokładzie aeroplan, którym odbędzie podróż po Europie.

P. Mac Cormicka łączy stosunki przyjazdne z rodziną Potockich.

W 1915 r. bawił on w Warszawie jako oficer amerykańskiego sztabu generalnego. (w)

Emigracja do Argentyny

Warszawa, 23. 6. (Tel. wł.) Urząd emigracyjny postanowił ograniczyć ilość emigrantów z Polski do Argentyny wskutek zmniejszenia zapotrzebowania robotników na tamtejszym rynku. (w)

Zjazd Polaków zagranicznych

Warszawa, 23. 6. (Tel. wł.) Wobec akcji sowieckiej wśród komunistów polskich w Rosji, aby wzięli udział w zjeździe Polaków zagranicznych w Warszawie, komitet organizacyjny powziął rezolucję, w której zaznacza, że przeprowadzone w Rosji wybory delegatów są sprzeczne z zasadami organizacyjnymi zjazdu i delegaci ci nie mogą brać udziału w zjeździe.

Również nie będą obsadzone miejsca przeznaczone dla delegatów z Rusi i Białorusi. (w)

Zniżki taryfowe dla towarów polskich

Warszawa, 23. 6. (Tel. wł.) Tow. Żegluga rzecznej na Dunaju postanowiło obniżyć stawki taryfowe dla przewozu towarów polskich a mianowicie ołowiu i cynku w blokach z Bra-tysławy do Rumunii a dla koksu i węgla polskiego do portów rumuńskich.

Przyznano również zniżkę dla ładunków tytoniu, przeznaczonych dla Polski a wysyłanych Dunajem. (w)

Król hiszpański dekoruje oficerów zagranicznych.

Wczorajsze obrady Reichstagu

Niedyspozycja Stresemanna i kanclerza Rzeszy — Przemówienie min. Hilferdinga

Berlin, 23. 6. (Tel. wł.) Min. Stresemann, który niespodzianie zachorował na przekrwienie arterji w lewej nodze, zapowiedział, że zjawi się w Reichstagu w poniedziałek i wygłosi exposé na temat polityki zagranicznej Niemiec.

Choroba Stresemanna spowodowana została nadwyrężeniem nogi w czasie kilkogodzinnego zwiedzania wystawy barcelońskiej.

Bojąc się pogorszenia, Stresemann nie wygłosi przemówienia z trybuny, lecz siedząc, z miejsca swego na ławie rządowej. B Z

Berlin, 22. 6. (Pat.) Zapowiedziana na dziś wielka mowa min. Stresemanna o polityce zagr. nie dojdzie do skutku wobec niespodziewanej niedyspozycji ministra.

Niedyspozycja ministra jest wynikiem przemęczenia w czasie podróży do Madrytu i wyraża się w skurczu arterji w nodze, który nie pozwala mu stać. Po wczorajszej konferencji musiano ministra wyprowadzić z Reichstagu, gdyż nie mógł o własnych siłach opuścić gmachu. Lekarze twierdzą, że niedyspozycja przejdzie w ciągu 3 dni i że prawdopodobnie w poniedziałek min. Stresemann będzie mógł wygłosić swą mowę.

W chwili otwarcia dzisiejszego posiedzenia okazało się, że na ławach rządowych brakło również kanclerza, który od szeregu dni cierpi na kamienie żółciowe.

Otwierając posiedzenie, prezydent Reichstagu zakomunikował, że min. Stresemann nie może się zjawić z powodu choroby i że prosi o usprawiedliwienie go. Wobec tego zainteresowanie, jakie dzisiejsze posiedzenie budziło w kołach politycznych, znikło niemal zupełnie. Referent komisji budżetowej zaproponował odroczenie obrad nad budżetem min. spr. zagr. na poniedziałek. Konwent senjorów Reichstagu ustalił jednak dyspozycję nie zmieniać. Referent musiał przedstawić swe sprawozdanie, które nie wywołało większego zainteresowania.

Dopiero gdy na trybunę wszedł min. finansów Hilferding, uwaga Reichstagu zwróciła się na mowę.

Min. Hilferding, przemawiając w sprawie ciężarów powojennych, ograniczył się tylko do konkretnego oświadczenia, w którym przedstawił obliczenia, stwierdzając, że ciężary powojenne Niemiec wynoszą około 4

i pół milijarda mk., czyli niemal połowę budżetu. 2 i pół milijarda przypada na ciężary zewnętrzne, czyli długie reparacyjne, 1,750 tys. na ciężary wewnętrzne, to znaczy zaopatrzenie rodzin poległych i około 300 milionów stanowią t. zw. właściwe ciężary polityczne jako dodatki okupacyjne i wypłaty pensji. Budżet Rzeszy bezpośrednio obciążony jest temi ciężarami do wysokości 3.300 tys. mk.

Przy omawianiu polityki reparacyjnej minister wskazał na obniżenie ciężarów i odzyskanie pełnej suwerenności nad terytorjum niemieckim. Przechodząc do szczegółów polityki reparacyjnej, minister podniósł, że Niemcy znajdują się obecnie w przededniu rozwiązania problemów, wynikających z rokowań paryskich i raportu rzeczoznawców. Dalej minister powtórzył niemal dosłownie uchwały gabinetu Rzeszy w sprawie raportu rzeczoznawców oświadczając na wstępie, że o szczegółach planu nie może obecnie mówić, ponieważ w chwili obecnej Niemcy znajdują się w przededniu konferencji politycznej. Dopiero pełny wynik tej konferencji da podstawę do decyzji, którą będzie musiał podjąć rząd Rzeszy i ciała ustawodawcze.

Ustawa o ochronie republiki w Niemczech

Berlin 21. 6. (PAT) Reichstag uchwalił wczoraj w drugim czytaniu przedłużenie t. zw. ustawy o ochronie republiki, która zawierać ma m. in. punkt, zakazujący b. cesarzowi Wilhelmowi powrotu do Niemiec. Stronictwa koalicji rządowej projektowały przedłużenie tej ustawy o 3 lata, tj. do końca czerwca 1932 roku, partja Gospodarcza wystąpiła jednak z wnioskiem, by ustawę tę przedłużyć tylko na 1 i pół roku, tj. do końca 1930 r. ze względu na to, że w międzyczasie spodziewane jest uchwalenie przez Reichstag kodeksu karnego, do którego mają być wprowadzane najważniejsze postanowienia ustawy o ochronie republiki.

Ponieważ Partja Gospodarcza, zgłaszając swój wniosek zaakceptowała motywy, zgłoszone przez stronictwa rządowe, przeto stronictwa te zaakceptowały ze swej strony projekt Partji Gospodarczej. W głosowaniu przyjęto zatem w drugim czytaniu

przedłużenie ustawy o ochronie republiki na 1 i pół roku, uzyskując wzajemian za to pewność, że przy trzecim głosowaniu, dzięki głosom Partji Gospodarczej, ustawa uzyska 2/3 głosów wymaganych.

Lwowska „Strzelnica”

(Od naszego korespondenta.)

L w ó w, w czerwcu.

Na odbywającym się w Poznaniu zjeździe Bractw Kurkowych zjawi się liczna delegacja lwowskiej „Strzelnicy” w szlacheckich, staropolskich kontuszach, z karabelami przy bokach. Mieszczanstwo Lwowa nosi w sobie największe tradycje, z których Lwów czerpie po dziś dzień ożywcze soki dla polskiej, narodowej siły. Zrodziły się z niej i na niej wyrosły Orleń Lwowskie z 1918 r., na które patrzy zawsze i dzisiejsze pokolenie Lwowa, zdając tak znakomity egzamin z pojmovania obowiązków polskiego społeczeństwa na kresach.

„Strzelnica” lwowska jest jakby symbolem tych wszystkich wartości, jakie historia przez mieszczanstwo wniosła w teraźniejszość. Jeśli się docenia wartość i znaczenie Lwowa dla dzisiejszej Polski — to warto zapoznać się z prężnym jego mocą ekspansywną.

„Towarzystwo Strzeleckie” — tak bowiem brzmi pierwotna nazwa „Strzelnicy” — założone zostało w początkach XV w. Cechy były już wówczas instytucją w pełni rozwiniętą, to też Tow. Strzeleckie miało głównie na celu skupienie ich w jednym środowisku w celach obrony miasta. A nie była to — jak wiadomo — rzecz blaha dla Lwowa. Przez cały ciąg wieków, Lwów bezustannie narażony był na ciężkie i krwawe walki z barbarzyństwem Wschodu. Na Lwów, to miasto „semper fidelis”, spadał za każdym razem obowiązek pierwszego powstrzymania i odparcia idących na Rzeczpospolitą hord tatarskich czy kozackich. Przy współczesnym ustroju społecznym, nie wiele można było liczyć na pomoc choćby własnych sił wojennych. Ciężar obrony miasta spadał głównie na jego mieszkańców. I oto rolę tę we Lwowie podjęło mieszczanstwo, skupiające się w Tow. Strzeleckim. Istniało ono i rozwijało się przez całe długie stulecia.

W początkach w XVI król Zygmunt August zatwierdził statut Towarzystwa, opracowany przez mieszczan. W w. XVI i XVII znaczenie wojskowe Tow. Strzeleckiego uwydatniło się w całej pełni. Lata 1648, 1655, 1672, 1695 i 1704 są znaczone w historii Lwowa, a z nim Tow. Strzeleckiego krwawymi gloskami. Wojna, głód, pożary, zniszczenie i niepowetowane straty w ludziach stanowią niezatarte dokumenty rycerskiej przeszłości Lwowa i jego mieszczanstwa. Zgnębione ciągłymi wojnami, wyczerpane i zniszczone materialnie, zawsze jednak stojące na straży honoru Polski — mieszczanstwo Lwowa odpięra bohaterstwo najazdy Tatarów, Kozaków, Chmielnickiego, Turków, a wreszcie Szwedów.

Karty Lwowa zapisują się wielkimi nazwiskami lwowskich patrycjuszów. W. XV wysuwa ich cały szereg: Stechasów, Czornbergów, Somersteinów, Goldbergów, Steinkellerów, Smedhausów, po których w w. XVI idą Hanelowie, Boimowie, Kampionowie, Szarfenbergowie, Alenbekowie, Groszajerowie, że wymienię tylko najważniejszych i najwięcej zasłużonych. A pomijając wojenne bohaterstwo mieszczanstwa lwowskiego, przypomnieć należy, że w okresie pokoju nie oddawało się ono tylko odbudowywaniu zniszczonych przez wojnę ofiary majątków osobistych, ale hojną ręką obdarowywało naukę i sztukę. Patrycjusze lwowscy ubiegłych stu-

leci to znakomici mecenasi literatury i sztuki. Pomniki ich wielkich zasług widnieją po dziś dzień, że wspomnieć tylko o takich zabytkach wysokiej wartości jak kaplica Boimów, ołtarz Kampionów w bazylice lwowskiej itd. Liczne fundacje, z których niejedną już zgryził zab czasu i kleski żywiołowe, jakie Lwów często nawiedzały, księgozbiory — oto najpiękniejsze karty ofiarności mieszczaństwa lwowskiego. Skupione wokół Tow. Strzeleckiego łożyło ono zawsze i bogato na cele naukowe, czy to w formie subwencji, czy stypendjów młodych Lwowian, jadących zagranicę, czy choćby przez opiekę, jaką ze strony mieszczaństwa cieszyła się szkoła katedra w Lwowie. Nie dziwnego, że w uznaniu tych wszystkich zasług w XV w. król Jan Kazimierz po obłożeniu nobilituje Lwów, a mieszczaństwu nadaje prawo noszenia szlacheckich koniuszów.

Nadchodzi rok 1772. Rozbiory Polski oddają Lwów pod panowanie Austrii. Po ciężkich latach upadku umysłowego i politycznego, wśród zupełnego rozprzeżenia w społeczeństwie, Tow. Strzeleckie wysuwa się jako czynnik konsolidacji i uzdrowienia sił narodowych. Zmienia się charakter wojskowy Towarzystwa, a stare jego tradycje pozwalają mu skupić na nowo mieszczaństwo na gruncie towarzyskim. Jako czynnik niezależny ekonomicznie od rządu zaborczego mieszczaństwo rolę swoją spełniać może łatwiej, niż inne warstwy społeczne. Historia z tych czasów rozwija się wspólnie z historią całego narodu. Niema jednego w nich momentu, gdzieby żywioł mieszczański nie brał udziału w najcięższych chwilach bytu niewolnego. Kiedy wreszcie ze zmianą stosunków w Austrii i Lwów uzyskuje możność swobodnego rozwoju, mieszczaństwo i jego Tow. Strzeleckie ujmują tu ster. Szeregi wielkich prezydentów Lwowa poprzedzają lata wielkiej wojny. W momencie uzyskania niepodległości, na fotelu prezydenckim miasta zasiada senjor lwowskiego mieszczaństwa i prezes Tow. Strzeleckiego Józef Neumann. Ciężka odbudowa Lwowa po latach wojny, ustalenie projektu wielkiego Lwowa przypadają na lata jego właśnie rządów. I trzeba było dopiero r. 1926, aby ten stary i zasiedziały czynnik mieszczański we Lwowie został usunięty od władzy nad miastem.

Większe były jednak we Lwowie burze dziejowe, niż ta pomajowa, a mieszczaństwo wyszło z nich zawsze silne, wzmocnione i zwycięskie. Tak też będzie i teraz.

Symbol jego jedności, „Tow. Strzeleckie”, stoi na straży praw gospodarzy Lwowa, bez których nie byłoby w Polsce Lwowa, nie byłby on tak nawiąskiem polskim i tak bez reszty partyjotycznym i narodowym, jakim jest od wieków po dzień dzisiejszy.

Dobrze się dzieje, że w okresie przeglądu dorobku Polski na P. W. K. odbędzie się w Poznaniu spotkanie reprezentantów Lwowa i Poznania na zjeździe Bractw Kurkowych. Ci, którzy stanowią sól i krew tych dwu kresowych twierdz, tak ogromnie i przedziwnie po bratersku do siebie usposobionych — dadzą wyraz tej prawdzie, że siła i zjednoczenie mieszczaństwa polskiego pod jednym sztandarem narodowym i katolickim jest najpewniejszą gwarancją znaczenia nie tylko samego mieszczaństwa, ale i całości i powagi państwa i narodu polskiego.

Klaudjusz Hrabyk.

Ostateczna kapitulacja Amanullah

B. król Afganistanu udał się na dobrowolne wygnanie — Dramatyczne sceny pożegnania

Aleppo, 22. 6. (PAT.) — 22 bm. odbyło się przewiezienie zwłok gen. Bema na dworzec kolejowy w asyście wojska. Przedstawiciele władz, konsulów państw obcych itd. w uroczystym jęszcze tutaj nie widzianym pochodzie. Przy dźwiękach hymnów polskiego i francuskiego

trumnę, okrytą polskim sztandarem, złożono do udekorowanego wagonu.

Wieczorem odjechała delegacja polska antuzjastycznie żegnana.

Bombaj, 22. 6. (PAT.) Amanullah wraz ze swiata wsiał na pokład okrętu w celu udania się do Włoch.

Przewiezienie prochów gen. Bema

Uczczenie pamięci polskiego bohatera narodowego przez Czechosłowację, Bułgarię i Jugosławię

Warszawa, 22. 6. (PAT.) W czasie przejazdu transportu ze zwłokami gen. Bema przez Czechosłowację tamtejsze władze wojskowe postanowiły celem uczczenia pamięci polskiego bohatera narodowego przydzielić do pociągu, wiozącego jego prochy eskortę honorową do polskiej stacji granicznej Dziedzice.

Podobne zarządzenia poczyniły również Bułgaria i Jugosławia, zmierzające do tego, aby przewiezieniu zwłok gen. Bema nadać jak najbardziej uroczysty charakter. W obu tych krajach do pociągu przydzielone będą, począwszy od odpowiednich stacji granicznych, wojskowe eskorty honorowe. W czasie postoju pociągu w Sofji i Białogrodzie odbędą się uroczyste ceremonie złożenia wieńców na trumnie gen. Bema przez władze miejskie, poselstwa Rzeczypospolitej oraz reprezentantów miejscowej emigracji polskiej.

Kraków, 22. 6. (PAT.) Wczoraj wieczorem w sali konferencyjnej w ratuszu odbyło się pod przewodnictwem gen. Wróblewskiego posiedzenie komitetu wykonawczego sprowadzenia zwłok gen. Bema.

Omówiono program uroczystości w Krakowie oraz zatwierdzono tekst odezwy.

Bombaj, 22. 6. (PAT.) W chwili odjazdu króla Amanullah z Bombaju rozegrały się dramatyczne sceny pożegnania ze swiata, która towarzyszyła Amanullahowi. Żegnając brata swego Inajata Ullaha, Amanullah wybuchnął płaczem.

Na pokładzie statku, którym Amanullah odjechał, zarezerwowano dla niego i jego swity 25 luksusowych kabin.

O teatr polski w Opolu

Katowice, 22. 6. (PAT.) Związek Polaków w Niemczech wystosował do magistratu w Opolu pismo, w którym oświadcza, że ze względu na twierdzenie magistratu, iż sala teatru z powodu dokonywanego remontu chwilowo nie nadaje się do użytku, wycofuje swój wniosek o udzielenie sali teatru na przedstawienie polskie, jednak Polacy postawią wniosek o udzielenie sali teatru Związkowi Polaków w Niemczech na stałe perjodyczne przedstawienia teatru polskiego w sezonie 1929/30.

Równocześnie Zw. Polaków postawi wniosek o udzielenie odpowiedniej subwencji teatrowi polskiemu.

Samosąd nad mordercą

Gdańsk, 22. 6. (AW.) Jak w swoim czasie donosiliśmy, dnia 11 stycznia r. b. zamordowano i ograbiono w okolicy Kowna małżonków Mikeleitis.

Obecnie aresztowano w okolicy Piaszkowa woźnicę Lauritisa, na którym ciąży podejrzenie dokonania tego mordu. Na wiadomość o aresztowaniu mordercy

Z Piszczan

(Udogodnienia dla kuracjuszy z Polski). Urok obcego kraju, nowożytnie zachodnio-europejskie urządzenia kąpielowe i nowoczesne instalacje zdrojowiskowe, zniżki na kąpiele i podróż powrotną — oto ekwiwalent ofiarowany przez Piszczan dla swych gości z Polski. Informacje: ustnie: **Biuro Piszczan, Poznań**, ul. Masztalarska 7, telefon 18-95; piśmiennie: **Biuro Piszczan dla Polski, Gieszyn**. Tp 2766

— Mapa mi się kończy — mówił zwrotem, wyniesionym z okopów.

Dnie tymczasem płynęły mu dość monotennie, cały czas spędzał w domu nad książkami, zbierając materiały do zimowych opracowań kwestji malarii polskiej, dopiero koło piątej telefon Nelly, zawiadamiający, że powróciła, już ze zdjęć, odrywał go od stołu.

Wieczory spędzali razem, czasem w teatrze, czasem w kinie, najczęściej jednak w jej pokoiku.

Taki uporządkowany tryb życia doktora był bardzo na rękę Chlebowowi.

Wystarczyło do rozkładu godzin Skrzypczaka dostawić plan czynności pułkownika, by wytworzył się węzeł, oddający ofiarę w ręce myśliwych.

Jednak mimo teoretycznej prostoty, zadanie, na to, by wypaść bez żadnych niespodzianek, musiało być przygotowane drobniaczko. Specjalny oddział wywiadowców Chlebowo ustalił do najmniejszych szczegółów tryb życia doktora Skrzypczaka, pani Skrzypczakowej, Weroniki i wszystkich osób, które w jakikolwiek bądź sposób, miały lub mogły mieć styczność z osobą doktora.

Największą trudność nastręczała kwestja czasu, wszystkie czynności musiały mimo całej dokładności być

zebrał się olbrzymi tłum publiczności, który usiłował dokonać samosądu.

Należy dodać że morderca służył we dworze w Uspalkach, w dzień pracował a w nocy wychodził na rabunek.

Przy aresztowanym znaleziono paszport na nazwisko zaginionej osoby, której dotychczas nie udało się odnaleźć.

Góra Piusa XI

Rzym, 22. 6. (AW.) Z okazji układów laterańskich i dla uczczenia jubileuszu kapłaństwa Papieża Piusa XI klub alpinistów postanowił nazwać jeden ze szczytów w Alpach włoskich wysokości 2300 m. górą Piusa XI.

Jak wiadomo Ojciec św. jest znanym alpinistą.

Przeciwko prohibicji

Filadelfja, 22. 6. (PAT.) — Ława przysięgłych, mająca zdecydować o winie kilku policjantów stanowych, oskarżonych o uprawianie terroru wśród robotników i górników w kopalniach węgla na tle prohibicji, wydała opinię, opowiadającą się za zniesieniem ustawy prohibicyjnej, którą uważa za niepopularną i niepożądaną, godzącą w podstawy wolności osobistej obywateli, gwarantowanej przez konstytucję amerykańską.

Wykrycie szajki oszustów

Nowy Jork, 22. 6. (PAT.) Władze pocztowe wpadły na ślad szajki oszustów, trudniących się odnawianiem zużytych znaczków pocztowych.

wykonane jak najprędzej, zważywszy, że pięciodniowy urlop doktora, przedłużony następnie do dwóch tygodni, dobiegał już końca.

Pozostały już właściwie tylko cztery dni: czwartek, piątek, sobota i niedziela. W poniedziałek rano miał nastąpić nieodwołalnie wyjazd do Piuska.

Kończono więc przygotowania z najwyższym pośpiechem. Na dwudziestego piątego października mr. Czang-Lu życzył sobie mieć w Amsterdamie miłą sposobność rozmowy z doktorem Skrzypczakiem i nie bacząc na trudności, należało to pobożne życzenie spełnić. Pewien stary major z Intelligence Service powiedział kiedyś, że najpotężniejszymi motorami świata są ambicje i chęć zysku. Słuszność tej tezy mimo, że tylko czynnik zysku był w grę wprowadzony potwierdziła się dziś w całej pełni.

Jedna tylko rzecz wypadła poza nawias możliwości pułkownika, który miał nadzieję dostarczyć nietylko Skrzypczaka, ale wszystkie jego notatki. Otóż Skrzypczak w czwartek oddał spory pakiet, zawierający notatki, oraz obie pozostałe próbki z kulturami „aurosaurusa” na przechowanie do reagenta Popłońskiego. Skłoniła go do tego niezwykła i dotychczas nie-

Nadchodzącą Rocznicę 10-lecia Traktatu Wersalskiego oświetla najlepiej

książka Prof. Uniw. posła STANISŁAWA STROŃSKIEGO

Pierwsze Lat Dziesięć

Lwów-Warszawa 1928 r. Księgarnia Gubrynowicza i Syna stron 627, ilustracyj 81, cena 20 zł.

Do nabycia we wszystkich księgarniach.

Pijcie zdrowotne **Piwo Grodziskie** Wszędzie do nabycia. dp 11183

Biegła stenotypistka

niemiecka z doskonałym polskim poszukiwana przez pierwszorzędną firmę w Warszawie. Posada do objęcia możliwe natychmiast. — Zgłoszenia z odpisami świadectw i fotografją, która zostanie zwrócona kierować pod: „Indigo” do Tow. Rekl. Miedz. g. r. Rudolf Mosse, Warszawa, Marszałkowska 124.

Cudowny zapach **MARJENBADZKICH lasów we własnym domu osiąga się przez dodanie do kąpeli naturalnego** Tp 2765

MARJENBADZKIEGO WYCIĄGU IGLIWIOWEGO

Inform. bezpłatnie: **Michał Kandel, Hurt Wód Mineralnych, Poznań**, ul. Masztalarska 7. — Tel. 1895.

Przy zatwardzeniu jest naturalna woda gorzka „Hunyañi János” najbardziej wypróbowany środek leczniczy Informacje: **M. Kandel, Poznań**, Masztalarska 7 — Telefon 18-95. Tp 2761/2

Dotychczasowy wynik dochodzeń wykazuje, że w roku ub. szajka ta oszukała rząd federalny na sumę blisko 5 milionów dolarów. Szajka działała w porozumieniu z niższymi urzędnikami pocztowymi, którzy dostarczali jej znaczków wysokiej wartości od 1 do 30 dolarów, używanych do opłacania przesyłek pakunkowych.

wytłumaczona kradzież papierów po śmierci profesora Sadkiewicza. Jakkolwiek więc co do swej osoby był Skrzypczak jak najzupełniej spokojny, wolał zostawić dorobek życia całego pod wypróbowaną opieką wybitnego prawnika.

Punkt programu, polegający na dostawieniu doktora z załącznikami w komplecie, musiał ulec skreśleniu, gdyż o wydosianiu pakietu z kasy reagenta Popłońskiego, oczywiście rzecz, nie bez rozgłosnego skandalu, nie mogło być mowy.

Nadeszła sobota, Nelly była na zdjęciach, Skrzypczak pakował się już na całego, chcąc mieć wieczór i niedzielę wyłącznie do dyspozycji wybrańca. Dziś mieli iść do teatru. Jutro, jeśli niepewna w tej porze roku pogoda pozwoli, wybierali się na wybieżkę podmiejską.

Dokąd? Dokądkolwiek. To najprzyjemniejsze — wyjść z domu, stanąć na przystanku tramwajowym i iść do pierwszego lepszego tramwaju: na jakiego koniec miasta wóz zawiezie, w tę stronę pojedziemy. Blisko, daleko, wszystko jedno, dokąd starczy ochoty czy fantazji.

(Ciąg dalszy nastąpi)

JAN KARCZEWSKI

AUROZAUROS

Opowieść z naszych dni.

(Ciąg dalszy.)

78)

Skrzypczak siedział jeszcze w Warszawie. Uzyskawszy przedłużenie urlopu, szukał w towarzystwie Nelly odzwierciedlenia od zgryzoty i trosk, które w tak niespodziewany sposób spiętrzyły się przed nim. Rozglądał się jednocześnie za osobą jakiegoś znawcy stosunków gospodarczych, który mógłby po Sadkiewiczu objąć spuściznę „Wielkiego Planu”.

Nie szło to jednak łatwo. Człowiek, od którego zależał miała decyzja, czy iść na drogę rewelacji i łapania potentatów międzynarodowej finansjery jednym słowem posiadanej tajemnicy, musiał być naprawdę niezwykajny. Sam Skrzypczak nie czuł w sobie siły do tak wielkiego dzieła. Mimo dość dokładnego opanowania tematu od czasu, gdy Dragalla w swych uragilnych słowach nasunął mu pierwsze możliwości wyzwania odkrycia na terenie społecznym i ekonomicznym, uważał, że jest jednak za mało teoretycznie przygotowany.

KURJER WYSTAWOWY

Informator

UROCZYSTOŚCI, ZJAZDY, WYCIECZKI w dniu 23 czerwca

- 10 nabożeństwo na intencję bractw kurkowych. Fara.
- 11 plenarne posiedzenie i zamknięcie kongresu nauk administracyjnych, Starostwo Krajowe Aleje Marcinkowskiego
- 11 otwarcie III zjazdu pol. techników zrzeszonych, aula uniwersytetu.
- 12 otwarcie wystawy Tow. Nauczycieli Szkół Wyższych, gimn. im. Marcinkowskiego, Bukowska 16.
- 12,30 otwarcie kongresu bractw kurkowych, westybul repr. P. W. K.
- 15 mecz hokeyowy Polska - Czechosłowacja, arena P. W. K.
- 15,30 walne zebranie gazowników i wodociągowców, sala 17 uniwersytetu.
- 15,30 wyścigi, Ławica.
- 20 uroczyste przedstawienie w Teatrze Wielkim dla uczestników zjazdu tyg technicznego.
- 20,30 „Za króla Jana”, arena P. W. K.
- 22,30 ognie sztuczne, arena P. W. K.

KALENDARZYK

- 24 czerwca tydzień techniczny, bractwa kurkowe, początek „Zielonego Tygodnia”: „Zielony Bal”, Bazar. Kraj. konk hipp.
- 25 czerwca zjazd mierniczych polskich, spotkanie Charlottenburczyków, bractwa kurkowe, kraj. zawody hippiczne.
- 26 czerwca otwarcie zjazdu elektrowni polskich, zamknięcie zjazdu mierniczych polskich.

CENY

Wstęp na Wystawę

bilet jednorazowy — 4 zł, rodziny z conajmniej 5 osób (wykaz osobisty) od osoby — 2 zł, studenci i żołnierze — 2 zł, wycieczki szkolne ponad 50 osób od osoby — 1 zł, dzieci poniżej 15 lat w tow. rodziców — 1 zł, bilet tygodniowy — 15 zł, bilet miesięczny (z fotografią) — 20 zł, bilet stały dla głowy rodziny (z fot.) — 50 zł, dalsza legitymacja dla członka rodziny (z fotografią) — 40 zł, wystawa sztuki (osobno) — 1 zł, wystawa łowiecka (osobno) — 1 zł, wycieczki zwyczajne od osoby — 2 zł, palmiarnia (osobno) dorośli — 1 zł, dzieci 50 gr — Bilety stałe upoważniają do wolnego wstępu na wystawę sztuki, wystawę łowiecką i do palmiarni. — Od godziny 19 cała P. W. K. — 50 gr, w niedziele i święta 1 zł, dzieci 50 gr

WYSTAWA OTWARTA CODZIENNIE

od godziny 9—23 Pawilony zamyka się o godz. 19. Część terenu zachodniego i „Wesołe miasteczko” do godz. 4 rano. — Kasy przy ul. Wyspiańskiego zamyka się o godzinie 1.

PRZEWODNICZY

„Studenckie koło do przyjmowania wycieczek”, gmach P. K. O., Bukowska 1 (8—21). — Centralne biuro wykwalifikowanych przewodników (obce języki) Pawilon 20, obsługi publ. tel. 73-33; na terenach roln. pawilon 51, tel. 72-33.

BILETY KOLEJOWE

Polskie biuro podróży „Orbis”. — Pawilon 20, obsługi publ., tel. 74-60. — Pawilon Min. Komunikacji tel. 71-93.

Kwatery prywatne

I klasa jedno łóżko — 12 zł, dwa łóżka — 16 zł; II kl. 10 i 14 zł; III kl. 8 i 11 zł, IV kl. 6 i 8 zł.

W razie pobytu lokatora przez jedną dobę, ceny podwyższa się o 50%. Rabaty przy pobycie lokatora ponad 3 doby 10%, ponad 7 dób 20%, ponad 14 dób 30%, ponad 6 tygodni 40%.

Komunikacja w mieście

Tramwaj 25 gr, autobus 30 i 40 gr.

WALUTY

W dniu wczorajszym na giełdzie warszawskiej placono: 1 dolar = 8,86 zł; 100 koron czeskich = 26,36; 100 franków francuskich = 34,80, 100 marek niemieckich = 211,84.

Adresy

gości na P. W. K. str. 8.

WIDOWISKA I KONCERTY

- Teatr Wielki: „Verbum nobile” i „Wesele na wsi” (balet) — godz. 20.
- Teatr Polski: „Maman do wzięcia”, godzina 20.
- Teatr Nowy: „Kto zabił” — Adwentowicz — godz. 20.
- Arena P. W. K.: „Za króla Jana...” godzina 20,30.
- Teatr szkolny na P. W. K. (Bukowska 16): „Rok polski w zwyczaju i obrzędzie”, gimn. im. M. Konopnickiej i gimn. p. w. św. Wojciecha; godz. 19.
- Teatr „Rewja” na P. W. K. (Śniadeckich 12) — „Kulig”, godz. 19,15.

POGODA NA DZIŚ wg. kom. PIM'a

Częściowy wzrost zachmurzenia z deszczami, zaczynającymi się już w godzinach nocnych od zachodu kraju. Temperatura bez większych zmian, jednak nieco chłodniej. Wiatry z kierunków zachodnich z szybkością do 4 m na sekundę.

Z pawilonu „Polska Zagranicą”

W pawilonie emigracji polskiej „Polska Zagranicą” są wystawione od kilku dni bardzo ciekawe obrazy, dotyczące historii Ziemi Złotowskiej. Obok panoramy, ilustrującej życie Polaków w Niemczech, a przedewszystkiem obrazujące ich wynaradawianie, zawieszono artystycznie wykonany portret olejny pendzla rodowitego Kaszuby art.-malarza poznańskiego Kazimierza Jasnocha, wyobrażający podobiznę Andrzeja Karola z Grudny - Grudzińskiego, dziedzica na Złotowie, zmarłego w r. 1678 r. Andrzej Karol z Grudny - Grudziński jest wybitną postacią w historii ziem niewyzwolonych; był wojewodą poznańskim i kaliskim, a genialny laureat nagrody Nobla, nieśmiertelny Henryk Sienkiewicz uwiecznił go w „Potopie”. Na wystawie znajdują się również dwie akwarele prof. Batyckiego, przedstawiające widok fary w Złotowie, zbudowanej przez Andrzeja Karola z Grudny-Grudzińskiego w r. 1661 r. i zburzenie zamku Grudzińskiego przez Szwedów w dn. 28 czerwca 1657 r. Ciekawe obrazy zwracają powszechną uwagę zwiedzających.

Również w tych dniach, w pawilonie obrazującym mniejszość polską w Niemczech, wywieszono ciekawą, wielkich rozmiarów mapę pogranicza polsko-niemieckiego rys. przez Koeniga. Mapa przedstawia zachodnie granice Polski doby obecnej, granice proponowane przy zawieraniu Traktatu Wersalskiego, granice przed pierwszym rozbiorem Polski z 1772 r., granice po traktacie we-

lawskim w r. 1657, granice Polski za Krzywoustego w 1138 r. i za Bolesława Chrobrego w r. 1125. Miejscowości w Niemczech, wśród których Polacy mieszkają w większych skupiskach, zaznaczone są kolorowo. Specjalnie naszkicowany jest teren działalności duszpasterskiej delegatury apostołkiej w Pile, który jest zarazem terenem działania okręgu V. Związku Polaków w Niemczech.

Licznie zwiedzający zatrzymują się przed temi eksponatami, stanowiącymi poglądową naukę historii Polski, a często wyrwa się okrzyk zdziwienia, że Polska za Chrobrego sięgała poza Berlin i Meklemburgję z Pomorzem niemieckim. Pragniemy zwrócić uwagę zwiedzających wystawę na te ciekawe eksponaty. (k)

Wyjazd górnośląskiej komisji mieszanej

Członkowie górnośląskiej komisji mieszanej, po pełnym trzydniowym pobycie w Poznaniu na P. W. K., opuścili dzisiaj rano nasze miasto, udając się samochodami na Górny Śląsk.

Przewodniczącą komisji górnośląskiej p. Feliks Chaloner zaznaczył, że zwiedzał wystawę jako osoba prywatna i dlatego wstrzymuje się od wyrażenia swojej opinii o niej.

Ośrodkiem wystawy miasta Krakowa jest wielka szopka, którą misternie zbudowali uczniowie szkoły przemysłowej.

MUZEJA I BIBLIOTEKI

- Muzeum Wielkopolskie, Aleje Marcinkowskiego 9, codziennie z wyjątkiem poniedziałków 9,30—18, w niedzielę i święta 10—14.
- Dział Przedhistoryczny, ul. Sew. Mielżyńskiego 26-27, tak, tak jak Muzeum Wielkopolskie.
- Dział przyrodniczy w Ogródku Zoologicznym, tak jak Muzeum Wielkopolskie. Wstęp 1 zł, wycieczki nieszkolne 50 gr, szkolne 20 gr.
- Muzeum sztuki kościelnej, Zamek.
- Muzeum wojskowe, ul. Artyleryjska.
- Biblioteka Raczyńskich, Plac Wolności, w dnie powszednie 10—13 i 17—20.
- Biblioteka Tow. Przyjaciół Nauk, ul. Sew. Mielżyńskiego 26/27, W dnie powszednie 10—4, w niedzielę 10—14.
- Biblioteka Uniwersytecka, ul. Ratajczaka.

GODNE WIDZANIA

- Katedra 10—17, w niedzielę 12—14 i 15—17; Ratusz (9—18; w niedzielę 10—13); Ogród Zoologiczny (8—19); karmienie dzi-
kich zwierząt codziennie o godz. 17 za
wyjątkiem sobót.
Zamek (8—18).

POTRZEBNE ADRESY

- Adresy gości P. W. K.: Administracja „Kurjera Pozn.”, św. Marcin 70, tel. 14-76.
- Automobilklub Wlkp., Kantaka 1, tel. 33-39
- Biuro Kwaterunkowe, Dworzec zachodni, ul. marszałka Focha, tel. 77-50.
- Biuro rzeczy zgubionych i znalezionych na P. W. K., ul. marszałka Focha 42, tel. 72-30.
- Biuro potwierżeń żnizek kolejowych, paw. 20, tel. 72-31.
- Dyrekcja PWK, Grunwaldzka 22, tel. 71-71, Główna Poczta, ul. Pocztowa 6, tel. 14-44
- Hippodrom, Gruwaldzka, tramwaje 6 i 7.
- Informacja na P. W. K., paw. 20, tel. 72-31.
- „Koło Towarzystwa”, ul. Nowa 7/8, tel. 11-70.
- Komenda policji, ul. 27 Grudnia, tel. 21-21.
- Łazienki na Warcie, Droga Dembińska, tel. 18-76.
- Pogotowie lekarskie, Pocztowa 30, tel. 55-55, Przechowalnia dzieci na P. W. K., pawilon 34 (9—19).
- Wielkopolski Związek Popierania Turystyki, ul. Bukowska 3, tel. 79-48.

Wycieczki zagraniczne do Polski

Ruch wycieczkowy z zagranicy do Polski niemal z każdym dniem się ożywia. W najbliższych dniach zapowiedziany jest przyjazd następujących wycieczek cudzoziemskich.

1) Wycieczka oświatowo-kulturalna Stowarzyszenia Katolickiego z Londynu w składzie 70 osób z udziałem arcybiskupa westminsterskiego, ks. kardynała Bourle. Wycieczka przybywa do Polski 7 lipca przez Die-dzice, skąd uda się do Krakowa, Wieliczki, Zakopanego, Częstochowy, Warszawy i Poznania. Przyjęciem wycieczki zajmą się władze diecezjalne rzymsko-katolickie. Ks. kardynał Bourle podróżować będzie po Polsce w specjalnie do jego dyspozycji oddanym wagonie salonowym.

2) Wycieczka Wyższej Szkoły Handlowej z Królewca pod przewodnictwem rektora tej szkoły, p. Rogowskiego. Wycieczka ta w składzie 15 do 20 osób przybędzie również w lipcu i zwiedzi całą Polskę.

3) Wycieczka Kancelarii Katolickiej z Bratysławy z udziałem tamtejszego biskupa katolickiego.

4) Wycieczka Alliance Franco-Polonaise z Lille pod przewodnictwem prezesa, p. Chatelet, rektora uniwersytetu w Lille, odnaczonego komandorją orderu „Polonia Restituta”. Wycieczka ta przybędzie do Polski 3-go sierpnia i zabawi dwa do trzech tygodni. Oprócz członków, biorą w niej udział oficerowie rezerwy, przedstawiciele Izby Przemysłowo-Handlowej, Towarzystwa Geograficznego itd.

Z lornetką na P. W. K.

Pokaz naszej przyszłości

Przedziwnie odmłodziła i poweselała ul. Marszałka Focha, najmłodsza zresztą w Poznaniu. Najmłodsza, bo od niedawna dopiero chlubi się sławnym po wiek wieków nazwiskiem wielkiego zwycięzcy, który, zjechawszy przed kilku laty do naszego miasta, z takim wzruszeniem przyjmował hold dzieci poznańskich i młodzieży szkolnej.

— Przyszłość macie zapewnioną — powiedział wówczas, patrząc na nieskończone zastępy młodzieży.

Tętni teraz tą przyszłością jego ulica, cały Poznań i Pewuka. Od rana już ożywia się teren pomiędzy nowym dworcem a głównym wejściem na Wystawę. Rojno tu i gwarno. Z dworca i z miasta ciągną długie sznury młodzieży. Ci właśnie przyjechali i śpieszą na przygotowane kwatery, tamci dążą już na wystawę.

Chłopcy i dziewczęta, młodszy i starsi, odziani najrozmaiciej, ale czysto i przyzwoicie. Nie rzadko w mundurkach, a bodaj w jednokolorowych czapkach i kapeluszkach. Zjeżdża tego co dnia po kilka tysięcy i ze wszystkich katów Rzeczypospolitej. Prowadzą ich nauczyciele i nauczycielki, wśród których widać i księży, a czasem zakonnice. Rojno i gwarno we wszystkich pawilonach. Młodzież interesuje się wszystkim żywo i z uwagą słucha objaśnień. Wszak zjechała umyślnie do Poznania, ażeby tu właśnie zobaczyć i poznać całą Polskę. Jej wielką przyszłość i żywą Jej teraźniejszość, czego wszystkiego tak doskonałym obrazem jest Pewuka.

Widzieliście tę grupkę dziewczynek w granatowych mundurkach z białymi, wykładanymi kołnierzykami? Przyjechały z Wyszogrodu. I do tej młodzieży, leżącej pod Plockiem, dotarła wieść o Pewuce. Rada miejska dała 600 zł na koszt wycieczki, a rodzice dodali po 15 zł na głowę. Postanowiono przyodziać jednolicie całą wycieczkę i na gwałt szyto owe mundurki. Cóż to była za radość, gdy nadeszła depesza z Poznania, naznaczająca termin przyjazdu. Przyjechało ich 34. Wycieczka zwiedziła Pewukę i Poznań, a w drodze powrotnej jeszcze i Gniezno.

— Nic piękniejszego nie widziałyśmy jeszcze — mówiły mi małe dziewczynki ze szkoły powszechnej w Wyszogrodzie. — Nigdy nie zapomnimy tej wycieczki.

Sporo wycieczek zwiedza jeszcze i Kruszwicę, by na całe życie zachować tak piękne i wielkie wspomnienia.

Pamiętać będzie też dni i Poznań, w którym odbywa się właśnie tak wspólny i wzruszający pokaz naszej przyszłości.

KALENDARZYK

Niedziela, 23 czerwca 1929.
Słońce: wschód 3,30; — zachód 20,19; —
długość dnia 16 godz. 49 min.
Księżyc: wschód 21,58; — zachód 3,56; —
po pełni.
Kal. rz.-akt.: Zenon; jutro Jan Chrzcziciel.
Kal. słow.: Wanda; jutro Janisław.

Zebrania

- Dziś o 7,30 Tow. Uczestn. Powst. Wlkp. (Łazarz-Górczyn) zbiórka przy ulicy Kanałowej 17;
o 8 Tow. Uczestn. Powst. Wlkp. (Jeżyce) zbiórka na Rynku Jeżyckim;
o 8,15 Uczestn. Powstania Wlkp. z okazji 10 roczn. podp. Traktatu Wersalskiego zjazd ogólny. Zbiórka przy Zamku od strony zachodniej;
o 11 Filja Czel. Piekarskiej Związku Robotn. i Rzemieśn. Z. Z. P. u p. Świtalskiego, ul. Podgórna 13;
o 11,30 zebra. Podmistrzów i Czeladzi Murarskiej na Wlkp. u p. Ograbowicza, ul. Ślusarska 6;
o 13 Komitet Zjedn. Tow. Pozn. (Winiary) u p. Jedroszkowiaka, Urbanowo;
o 15 Zw. Ofic. Rez. Rzpłitej w „Continental”, Św. Marcin 36;
o 16,30 Oddział pracown. służby eksp. Zj. Kol. P. w lokalu Z. Z. P. Górna Wilda 59;
o 17 P. K. S. Gluchoniemych w salce p. Jarockiego, ul. Masztalarska 8;
o 17,30 Kat. Koło Abstynentów „Wyzwolenie” (Śródmieście) w salce Księgarni Św. Wojciecha, al. Marcinkowskiego 22, i p. (Wykl. p. Spychalskiego: „Alkohol a życie”).
Jutro o 19,30 Tow. Cech. Czel. Krawieckiej i Wydział Pomocn. Krawiectwa Damskiego, pl. Bernardyński 2;
o 20 Wydział Teol. T. P. N. w sali zebrania ul. Sew. Mielżyńskiego;
o 20 Tow. Mł. Przem., w sali p. Jarockiego, ul. Masztalarska 8;
o 20 Koło Śpiew. im. Moniuszki, u p. Jarockiego, ul. Masztalarska 8;
o 20 Tow. „Pielgrzym” w Ogr. Zool.

Różne

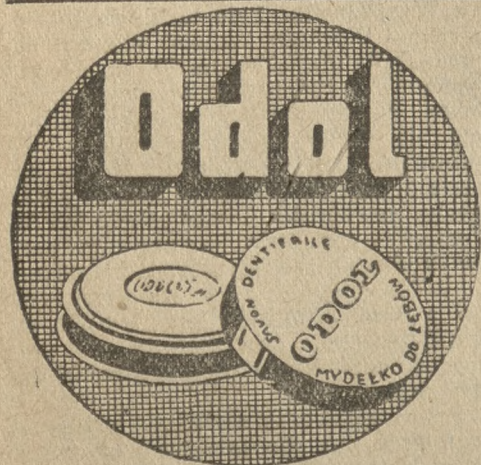
- Dziś o 6 Koło Śpiew. „Gędba” zbiórka w Urbanowie (wycieczka do Radziejewa);
o 6 Zw. Tow. Czel. Rzem. na Woj. Poznańskie zbiórka na gł. dworcu (wycieczka do Pobiedzisk);
o 7 Kółko Dramatyczne zbiórka przy kościele Zmartw. Pańskiego (wycieczka do Gądek);
o 8 Tow. Uczestn. Powst. Wlkp. (Jeżyce) na Rynku Jeżyckim zbiórka do zjazdu z okazji 10 roczn. podp. Trakt. Wersalskiego;
o 8,15 Męski Chór Seraficki wyjazd autobusami do Swarzędza z narożn. Grobli i ul. Mostowej;
o 9 (do 15,30) Tow. Powst. i Wojaków (Jeżyce) strzelanie o godność króla kurkowego na strzelnicy Warownia VII. ul. Bukowska;
o 9 Koło Pań Chorągwi Wlkp. Zw. Hallerczyków wyjazd do Ludwikowa (zbiórka o 8,40 przed pawilonem);
o 13 Tow. Hodowli Gołębi Pocz. „Dobry Lot” wycieczka na Miasteczko;
o 14 Tow. Obywateli Polaków z Obcymy zbiórka w Dębcu (wycieczka do ogr. p. Kempfa w Starołęce).

Pogrzeby

Dziś: Śp. Felicji Grotkowskiej o godz. 16,30 z kapł. cment. w Dębcu. — Sp. Tadeusza Królikiewicza o godz. 17 ul. Szamarzewskiego 12. — Sp. Bronisławy ze Skrzydlewskich Maciejewskiej o godz. 18,30 z kapł. cment. na Jeżycach.

Licytacje

- Jutro: o 9,30 M. Garbary 5 — masz. do pisania;
o 9,30 ul. Sienkiewicza 11 — garn. klubowy;
o 10 al. Marcinkowskiego 8 — szafa, biurko;
o 10 M. Garbary 5 — 40 płaszczy, 60 sukien, 50 sukienek, sweterki, bielizna, fartuchy, pończochy, skarpety, 145 sztuk materj. i t. p.;
o 11 Św. Marcin 62 — 3 beczki rycynusu;
o 11 M. Garbary 5 — obuwie;
o 11,30 pl. Karmelicki 1 — masz. do szycia;

MYDELKO DO ZĘBÓW
BARDZO EKONOMICZNE

- o 12 M. Garbary 5 — obuwie;
- o 13 Św. Marcin 62 — 2 beczki rycynusu;
- o 13,30 ul. Kozia 6 — masz. do pisania ze stolikiem, biurko amer.;
- o 14 M. Garbary 5 — obuwie;
- o 15 al. Marcinkowskiego 8 — biurko;
- o 16 ul. Łąkowa 9 — szafa.

Nocna służba aptek

Śródmieście: Apteka 27 Grudnia, ul. 27 Grudnia 18. — Apteka pod Lwem, St. Rynek 75. — Apteka św. Piotra, plac Świętokrzyski
Jeżyce: Apteka Mickiewicza, ulica Mickiewicza 22.
Łazarz: Apteka Łazarska, ulica Małeckiego. — Apteka na Górczynie.
Wilda: Apteka „Fortuna”, G. Wilda.
W innych dzielnicach miasta apteki tam się znajdują.

Pogotowie Ratunkowe Związku Lekarzy ul. Poczta 30. dyżuruje we dnie i w nocy. — Telefon 55-55.

Program Walnego Zjazdu Ziemianek w Poznaniu

zwołanego przez Radę Naczelną na dzień 5 lipca r. b. (piątek)

Godzina 10-ta: Msza św. w kościele św. Marcina — przy ul. św. Marcina (dojazd tramwajem nr. 3).

Godzina 11-ta: Zebranie w Hotelu Bazar przy Placu Wolności (dojazd tramwajem nr. 1).

Porządek obrad:

- 1) Zagajenie przewodniczącej Rady Naczelnej p. Czarnowskiej, 2) Powitanie przez przewodniczącą Ziemianek Wielkopolskich p. Hr. Brzezinę, 3) Sprawozdanie Komitetu Wystawowego — Hr. Kwilecka, 4) Referat p. Zofji Zalewskiej: „Praca Polki - Ziemianki dla kraju pod hasłem Z Bogiem i Narodem” — Dyskusja, 5) Wolne głosy, 6) Rezolucje, 7) Zakończenie.

Godzina 2-ga: Wspólny dowolny obiad.

Godzina 4-ta: Zwiedzenie Pawilonu Ziemianek i Włościanek na terenach zachodnich (dojazd tramwajem nr. 4 i 5).

Godzina 5-ta: Zwiedzenie działu ogrodniczego i drobiowego na P. W. K. pod kierownictwem fachowców.

O jaknajliczniejszy udział Ziemianek z całej Polski uprasza

Rada Naczelna Ziemianek.

P. S. Prosimy uślnie o zgłoszenie zawczasu udziału swojego w Zjeździe do Biura Ziemianek Wielkopolskich, Poznań, — ul. Mickiewicza 33.

We wtorek, dnia 25 czerwca r. b. premjera wielkiego filmu p. t.

„MADAME RECAMIER”

w teatrze świetlnym „Słońce”.

We wtorek, dnia 25 czerwca r. b. wchodzi na repertuar teatru świetlnego „Słońce” wielki film historyczny p. t. „MADAME RECAMIER”, osnuty podług scenariusza francuskiego ministra oświaty Edwarda Herriota. Wspaniały ten obraz na całym świecie cieszy się olbrzymim i zasłużonym powodzeniem. Niezwykle interesująca akcja, przedstawiająca nam dzieje najświetniejszej kobiety Francji na przełomie XVIII i XIX wieku, jaką jest Madame Recamier, przez swych ziomek zwana „Boską Juljetą”, obfituje w niezwykle mocne, dramatyczne momenty. — Jesteśmy świadkami życia uroczego Madame Recamier od pierwszej młodości aż do późnej starości. Wszystkie ważniejsze chwile tej epoki jak żywe zmartwychwstają przed naszymi zachwyconymi oczyma. Ujrzymy wstrząsającą sceny Wielkiej Rewolucji, czasy Dyktatoratu, zdobycie władzy przez Pierwszego Konsula, koronację Napoleona i t. d. Na tle tych wszystkich epokowych zdarzeń jak cudny kwiat wykwita czarująca postać Madame Recamier. Wszyscy kochają się w tej pięknej i mądrej kobiecie. W salonach jej bywa dosłownie cały Paryż — magnateria, dyplomacja, przedstawiciele nauki i sztuki... Wszyscy dobiegają się o jej względy, wszystkich podbija swym urokiem i subtelnym dowcipem. Zdawać by się mogło, że Madame Recamier jest najszczęśliwszą kobietą Francji... Niestety było inaczej... Całe życie biedna Madame Recamier, która u stóp swych miała setki wielbieli, tęskni za miłością...

Nie powiemy więcej... Nie zdradzimy dalszych losów Madame Recamier... Na srebrnym ekranie „Słońca” rozbrzyśnie jej czarowna postać i jak w zaczarowanym śnie przeżyjemy dzieje „boskiej Juljetty”. Czy potrzebujemy zachęcać kogokolwiek jeszcze do zobaczenia tego wspaniałego filmu? Chyba nie! Jesteśmy przekonani, że wtorkowa premjera w „Słońcu” stanie się dla Poznania najwyższą artystyczną atrakcją i zgromadzi cały kulturalny Poznań. P 12345

Trenczyńskie Cieplice

Perla Karpat na Słowacznynie

Termy Siarczano-Mułowe Radjocynne

Jedyną w Europie kąpiel w źródłach o naturalnej najwyższej temperaturze, jaką organizm ludzki znosi bez szkody. Woda leczniczych źródeł nie ulega żadnym zmianom i działa w całej sile, nie tracąc nic z emanacji radowych i składników chemicznych. Termy te leczą od setek lat.

Reumatyzm, Arterizm, Ischias.

Blizszych wyjaśnień udziela: Biuro Informacyjne „BALNOPOL” w westybulu dworca głównego w Krakowie.

LUTZ LAKIERY

emaliowe i podłogowe są bezkonkurencyjnej jakości.

Do nabycia we wszystkich składach farb.

Wycieczka korespondentów prasy zagranicznej

W dniu wczorajszym wycieczka korespondentów prasy zagranicznej z Warszawy zwiedzała tereny rolnicze

O godz. 1,30 odbyło się śniadanie, wydane przez dyrektora P. W. K., w restauracji „Włochy” Huggera, w czasie którego imieniem P. W. K. przemówił dyr. p. Szczurkiewicz. Ze strony gości odpowiadali senior wycieczki p. Szarlitt, p. Kowalski, korespondent „Tassa” i „Prawdy” oraz p. Stuenzner („Kölnische Ztg.”), który zaznaczył, że przyjechał do Poznania z pewnym uprzedzeniem a obecnie przyznać musi, że wystawa zrobiła na niego bardzo dodatnie wrażenie.

Po śniadaniu odbyła się krótka konferencja prasowa, poczem członkowie wycieczki udali się na zwiedzenie miasta.

Wieczorem goście byli obecni na przedstawieniu rewji „Kulig”. (k)

Odjazd rodaków ze Złotowa

Wczoraj w południe, serdecznie żegnani przez komitet przyjęcia, wyjechali z Poznania do stron rodzinnych pociągiem przez Chodzież uczestnicy wycieczki z Ziemi Złotowskiej.

W czasie czterodniowego blisko pobytu w Poznaniu Złotowiaczy zwiedzili osobiście naszego miasta a główną uwagę poświęcili obejrzeniu P. W. K., która wywarła na rodaków naszych z za kordonu potężne wrażenie.

Wycieczka była powitana w sali reprezentacyjnej Wystawy przez prezesa zarządu P. W. K. dr. Wachowiaka i dyr. Przanowskiego, jako przedstawiciela rządu. Głęboko wzruszeni słowami powitania w imieniu wycieczki odpowiadali ks. prob. Grochowski z Głubczyny i ks. prob. Sobierajczyk z Wielkiego Buczka.

Wśród obecnych zauważono m. in. ks. radcę dr. Noryskiewicza, kuratora Namysła, konsula polskiego w Pile dr. Szwarcenberg - Czernego, radcę Berkana, ks. prob. Barę z Latowa, ostatniego polskiego wikariusza (w r. 1904) w Złotowie, oraz liczne grono zamieszkujących Poznań Złotowian. (k)

MYDEŁO
TOALETOWE
DRALLEGO

Dr. Konstanty Glazór
były asystent Kliniki U. Jagiell.
ordynuje w letnim sezonie w Marjenbadzie „Hotel Imperjal”.

DZIS nieodwołalnie ostatnie przedstawienie

WIELKIEGO VARIETÉ

w kinie nr 10781
„METROPOLIS”
Wspaniały program
Początek o godz. 9. Bilety od 2-5 zł.

Pw 8832 62.145

LANCUCHY

Gall'a, Ewart'a, Fleyer'a
do samochodów, motocykli, traków, lokomotyw motorowych, walców szosowych, motorów Diesla, maszyn rolniczych, garbarskich, rusztów autom., transporterów, elevatorów, maszyn młynarskich etc. — Skład specjalny:
ROTAX
Warszawa, Niecała 1. Tel. 154-87.
Tw 2782

LOTERJA P. W. K.

4 razy 75.000 wartości
LOS 3 Zł. np 11047
Fanty wartości od 100 zł wwyż, których wygrywający dla siebie użytkować nie może lub nie chce, odkupuje zorganizowane w tym celu konsorcjum po nominalnej wartości, za potrąceniem tylko 15% na koszty handlowe. Wypłata gotówką w Polskim Banku Handlowym.

Zjazd Zrzeszenia Związków Przemysłowych Zach. i Poł. Polski

Donosiliśmy już krótko o wczorajszym 3-cim z rządu w rb. zjeździe Zrzeszenia Związków Przemysłowych Zach. i Południowej Polski, do którego należą następujące organizacje przemysłu przetwórczego: Związek Fabrykantów w Poznaniu, Związek Fabrykantów w Bydgoszczy, Związek Przemysłu Przetwórczego w Katowicach, Związek Przemysłowców Bielska i Białej, Związek Przemysłowców w Krakowie oraz Centralny Związek Przemysłu we Lwowie.

Obradom Zjazdu przewodniczył p. prezes Samulski. Wybór prezesa Syndykatu Polskich Hut Żelaznych na prezesa rady naczelnej Zrzeszenia, o czym już donosiliśmy, niewątpliwie posiadać będzie dla dalszego rozwoju Zrzeszenia doniosłe znaczenie. Zjazd wczorajszy miał częściowo charakter sprawozdawczy, częściowo jednak miał za zadanie wytknięcie pewnych linii programowych dla pracy Zrzeszenia i wysunięcie postulatów, których realizacja nadałaby działalności przemysłu przetwórczego nowego rozpiętu.

Obfity materiał sprawozdawczy za okres pracy dokonanej w ostatnim kwartale przedstawił kierownicy poszczególnych związków pp.: dyr. Łyczewski — imieniem organizacji poznańskiej, dyr. Rawicki — imieniem organizacji lwowskiej, dyr. Spitzer — imieniem org. krakowskiej, prez. inż. Tomczycki — imieniem org. bydgoskiej, dyr. dr. Niemczewski ze związku bielskiego, wreszcie dyr. dr. Kucharczyk — imieniem org. katowickiej.

Na podstawie tych sprawozdań dr. Roger bar. Battaglia przedstawił ogólną sytuację gospodarczą kraju, która w dalszym ciągu przedstawia się poważnie. Zbyt długo trwająca recesja w koniunkturze gospodarczej wysuwa z tem większą siłą potrzebę przeprowadzenia pew-

nych reform w naszym ustawodawstwie podatkowym i społecznym, których domagają się — niestety, jak dotąd bezskutecznie — od dłuższego czasu sfery gospodarcze. Konieczne jest dzisiaj bardziej niż kiedykolwiek obniżenie nadmiernych ciężarów publicznych, które ponosić musi przemysł, nie mogący wskutek tego rozwinąć szerszej akcji ekspansyjnej zagranicą. Zrzeszenie chętnie popiera wszelkie zamierzenia rządu w kierunku wzmocnienia eksportu i aktywizacji bilansu handlowego, jednak zdolność konkurencyjna przemysłu polskiego na rynkach zagranicznych obniża się wskutek przeciążenia różnymi świadczeniami na rzecz skarbu i instytucji społecznych. Zrzeszenie zamierza dalej udzielić swego czynnego poparcia wszelkiej działalności, zmierzającej do szerszego stosowania zasad naukowej organizacji pracy, kształcenia ekonomicznego społeczeństwa oraz rozwoju szkolnictwa zawodowego dla pracowników firm przemysłowych.

Na zebraniu przemawiali jeszcze p. dyr. Laskowski na temat reformy obciążeń społecznych w drodze administracyjnej, nowelizacji podatku obrotowego i popierania przez społeczeństwo wytwórczości krajowej oraz p. dr. Spitzer na temat przedłużenia dnia pracy w przemyśle ceramicznym, odznaczenia robotników za 25 lat służby i rewizji ksiąg przy podatku obrotowym. Delegat zaś Związku katolickiego, p. dr. Kucharczyk, omówił położenie polskich fabryk budowy kotłów i konstrukcji żelaznych, poczem przewodniczący, p. prezes Samulski, solwował posiedzenie po kilkugodzinnych obradach.

Zrzeszenie Związków Przem. Zach. i Poł. Polski po trzech zaledwie latach istnienia przedstawia organizację pracującą bardzo sprawnie i niezwykle harmonijnie, może też poszczycić się obfitym plonem swej pożytecznej pracy.

woju jest zbyt małe, ażebyśmy mogli z zadowoleniem powiedzieć, że zadania objęte obydwoma temi dziedzinami są należycie spełnione. Jeżeli w dziedzinie wodociągarnictwa czynnik zdrowia społecznego odgrywa w dużym stopniu rolę ułatwiającą jej rozwój, to niestety w drugiej dziedzinie przez nas reprezentowanej — w gazownictwie, ze względu na jej handlowo - przemysłowy poza higieniczny charakter tych ułatwień dotychczas nie tylko że nie było, ale przeciwnie, wskutek braku odpowiedniej polityki komunalnej i państwowej rozwój gazownictwa był bardzo hamowany. A jest hamowany jeszcze i z tego powodu, że społeczeństwo nasze wskutek braku uświadomienia z lekkim sercem przechodząc nad tego rodzaju zagadnieniami do porządku dziennego powiada sobie, że „gaz jest przeżytkiem”. Niestety dzieje się to jednak tylko w Polsce. Gazownictwo nie jest przeżytkiem, jeżeli chodzi o państwa zachodnie. W tej chwili w Niemczech jest ono w zaczątku najpotężniejszej fazy rozwoju. Kiedy u nas na głowę zaludnienia w państwie wypada zużycie gazu w ilości 6 mtr.³, to w Anglii 189 m³, w Holandji 78 m³, w Niemczech 55 m³, w Szwajcarii (o bardzo łaniej elektryczności) 48 m³, a nawet na Węgrzech jeszcze 12 m³. Gazownictwo ma zatem w Polsce wielką przyszłość, ale musi ono mieć na wzór innych państw swoją politykę państwową i komunalną.

Pomimo wszystko, dzięki prawom

ewolucji i naszym do pewnego stopnia usiłowaniami, poza rozbudową gazowni w Warszawie, Krakowie, Lwowie, Poznaniu, Bydgoszczy, Lublinie i w innych miastach powstały w ciągu minionego dziesięciolecia w Polsce nowe gazowni bądź dla celów komunalnych, bądź przemysłowych. Mamy do zanotowania nową gazownię w Radomiu, w Starachowicach i w Mościcach; zaczęto budowę w Częstochowie, projektuje się zaś budowę w Gdyni, Kielcach, Białymstoku, Wilnie i w Będzinie okręgowej gazowni.

W dziedzinie wodociągarnictwa i kanalizacji znowu, poza rozbudową istniejących urządzeń w miastach, z których ze względu na ich rozmiar należy podkreślić przede wszystkim Warszawę, Lwów, Poznań, Łódź, Lublin i inne większe miasta, gdzie kanalizację przeprowadzono według najnowszych sposobów w tej dziedzinie.

W uzupełnieniu sprawozdania z otwarcia zjazdu dodać należy, że na wniosek prezydium uchwalono wysłać telegramy do p. prezydenta Mościckiego oraz do rządu. Poza tem przy końcu obrad dokonano wyboru przewodniczących i sekretarzy dla sekcji gazowniczej i wodociągowej. Przewodniczącym pierwszej sekcji został p. inż. Zardecki ze Lwowa, sekretarzem p. inż. Czaplicki z Krakowa; przewodniczącym drugiej — inż. Schenfeld z Warszawy, sekretarzem inż. Naszkiewicz. (tr.)

Zakończenie Zjazdu Cukrowników R. P.

Przy bardzo licznych udziałach uczestników odbyło się wczoraj posiedzenie i zakończenie Zjazdu Cukrowników. Na porządku obrad było wysłuchanie czterech niezwykle ciekawych, fachowych referatów, wygłoszonych przez wybitnych specjalistów polskiego cukrownictwa. Jako pierwszy zabrał głos prezes Instytutu Cukrowniczego prof. Grzybowski i wygłosił referat na temat: Działalność Polskiego Instytutu Cukrowniczego.

Prelegent zaznacza, że instytut dokonał w ciągu swego istnienia kilkunastu tysięcy badań próbek cukrów, rafinad i węgla. Instytut prowadzi również badania technologiczne cukrowni i udziela im porad technicznych. Dział elektryfikacji układu projektu i bilanse zapotrzebowania mocy elektrowni dla poszczególnych cukrowni. Podczas przyszłej kampanji przewiduje się dalsze rozszerzenie prac Instytutu. Zwiedzając uważnie pawilon cukrownictwa na P. W. K., można zauważyć, jak poważnym eksponatem jest w tym dziale Instytut. Oprócz wielkiej ilości wykresów i szematów, ilustrujących stan polskiego cukrownictwa i działalność Instytutu, wystawia on precyzyjnie wykonane modele kilku elektrowni. Doceniając ważność rolnictwa, bez którego cukrownictwo nie może istnieć, urządza Instytut odczyty propagandowe dla plantatorów buraka, informując ich o najnowszych metodach uprawy i walce ze szkodnikami i chorobami bura-

ka. Z powyższych wywodów wysnuwa prelegent logiczny wniosek, że istnieje Instytut i korzystanie z jego usług leży w interesie polskiego cukrownictwa i rolnictwa.

Następny referat: Polskie cukry białe, wygłosił prof. dr. K. Smoleński. Referat ten był utrzymany w ramach ściśle naukowych i ilustrowany wielką ilością tablic, zawierających dokładne dane, mogące zainteresować fachowca. Badania prof. Smoleńskiego dotyczą kampanji 1927/8 a opierają się na przeprowadzonych analizach 400 z górą próbek, pochodzących z najróżniejszych cukrowni z całej Polski. Badania swe przeprowadzał tak skrupulatnie, że oprócz oficjalnie nadeślanych próbek badał także cukier znajdujący się w handlu danego okręgu, przyczem znalazł pewne różnice, oczywiście na niekorzyść cukru sprzedażnego. Po całym szeregu fachowych wywodów i zademonstrowaniu wielkiej ilości dokonanych przez siebie obliczeń składu chemicznego cukru, zawartości w nim ciał obcych etc., przychodzi prof. Smoleński do wniosku, że nasz polski cukier jest obecnie conajmniej bardzo dobry, jeśli nawet nie wyborowy; w każdym razie znacznie przewyższa analogicznie produkty zagraniczne. Nie należy jednak teraz — zdaniem prelegenta — spocząć na laurach, lecz stale i systematycznie pracować nad dalszym ulepszeniem polskiego cukru.

Następny referent dyr. J. Iwasie-

Zjazd gazowników i wodociągowców

Nawiązując do sprawozdania z obrad przedpołudniowych Zrzeszenia gazowników i wodociągowców, dokonanego w „Dziale gospodarczym” sobotniego wydania naszego pisma, podajemy poniżej przebieg sobotnich obrad popołudniowych.

Po trzy i pół godzinnej przerwie obiadowej rozpoczęły się w oddzielnych salach U. P. obrady sekcji, a mianowicie: gazowniczej i wodociągowej.

Obradom sekcji gazowniczej, na które złożyły się trzy referaty, przewodniczył dyr. gazowni miejskiej we Lwowie p. inż. Zardecki. Pierwszy referat dr. inż. Jarosława Dolińskiego z Krakowa na temat „Laboratoryjne próby gazowania węgla kamiennego z Grzeszcza” ze względu na swoją treść ogromnie zainteresował uczestników obrad, wywołując długą dyskusję. Niemniej ciekawym od pierwszego był referat inż. Antoniego Dziurzyńskiego z Poznania na temat „Praktyczne wyniki ruchu instalacji dwugazu gazowni poznańskiej”. Ostatni referat wygłosił p. inż. Jerzy Giegiel z Bydgoszczy o „Próbach zwiększenia wydajności gazu z węgla przez krakowa-

nia”. Zebraniu sekcji wodociągowej przewodniczył inż. Schenfeld z Warszawy, sekretarzem inż. Naszkiewicz z Poznania.

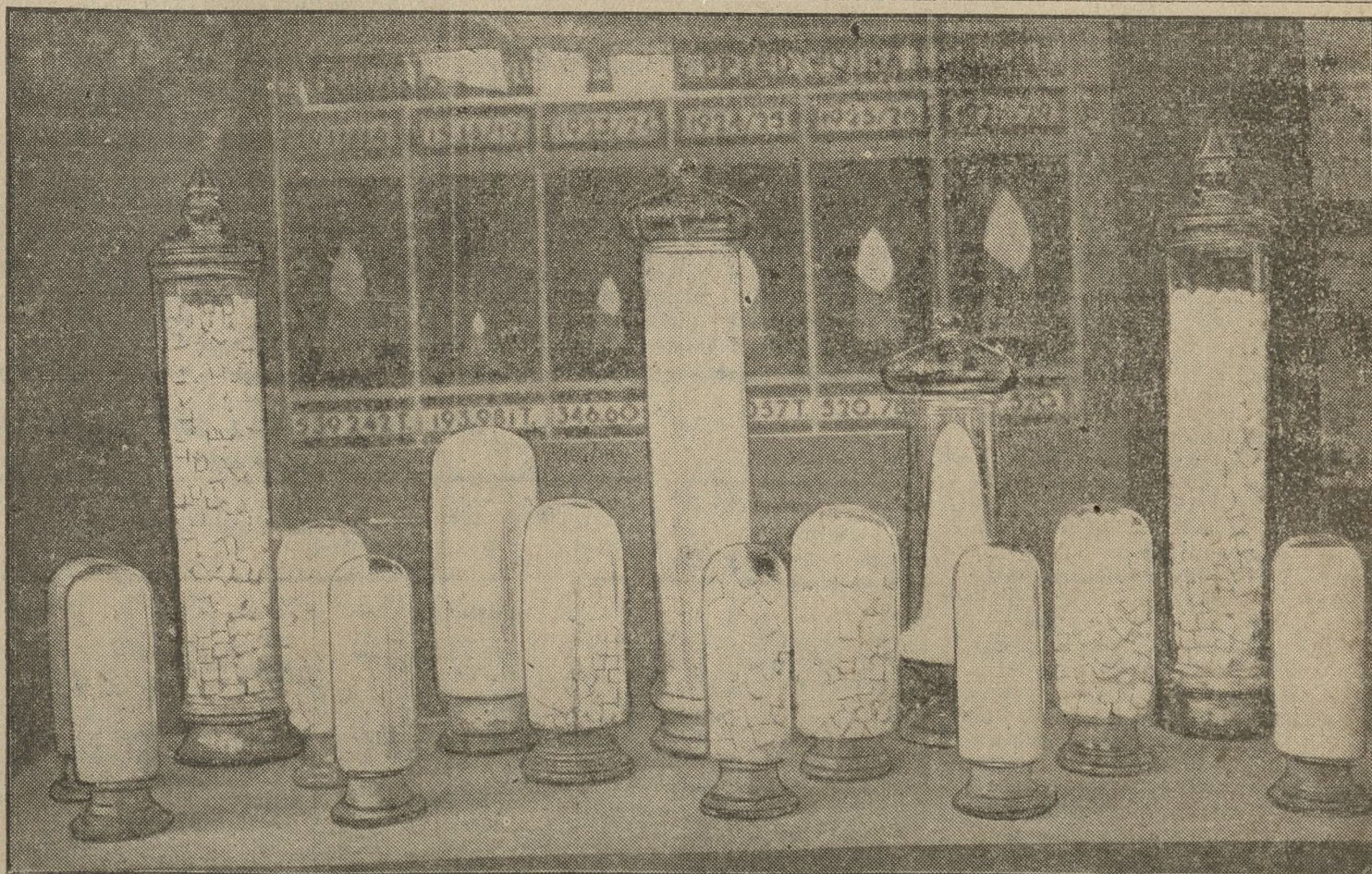
Na porządek obrad złożyły się dwa referaty, a mianowicie inż. J. Pamorskiego z Warszawy na temat „Uszkodzenia sieci wodociągowej st. m. Warszawy, spowodowane przez mrozy i wpływy elektro-magnetyczne”, i inż. W. Skorzewskiego również z Warszawy na temat „Próby zastosowania metod racjonalnej organizacji pracy na robotach w przedsiębiorstwie wodociągowym i kanalizacyjnym st. m. Warszawy”. Nad każdym referatem wywiązała się żywa dyskusja.

Na tem zakończył się pierwszy dzień obrad. Dzisiejszej niedzieli o godz. 15.30 odbędzie się walne zebranie Zrzeszenia Gazowników i Wodociągowców, a o godzinie 18 walne zebranie Związku Gospodarczego Gazowni i Zakładów Wodociągowych. (tr.)

Z okazji otwarcia 11-go zjazdu gazowników i wodociągowców prezes tego zrzeszenia p. inż. Świerczewski wygłosił m. in. co następuje:

„Na uroczystości dziesięciolecia Zrzeszenia G i W., obchodzonej z okazji 9-go zjazdu w Toruniu przedstawił historyj naszych usiłowań w obydwu przez nas reprezentowanych dziedzinach i stwierdził rezultaty tychże. Musi-

my sobie jednak z ręką na sercu powiedzieć, że aczkolwiek dużo się na korzyść zmieniło, stwierdzając z radością powstanie całych gałęzi przemysłów, jakich przed wojną u nas nie było, jak zastosowanie szamoty polskiej do budowy pieców gazowniczych i powstanie nawet przedsiębiorstwa budowy tychże, budowa aparatury do wyziewiania i oczyszczania gazu i wszelkich konstrukcyj żelaznych, posuniętych aż do budowy wielkich zbiorników do gazu, szereg wytwórni gazomierzy, kuchni, kuchenek, pieców kąpielowych, pieców przemysłowych, fabrykacji wodomierzy, odlewnictwa rur w wielkim stylu, rozwinięcia budowy pomp, wyrobów ceramicznych, kanalizacyjnych i całego szeregu drobnych przemysłów w obydwu dziedzinach. — to jednak w dziedzinie rozwoju wodociągarnictwa, a bez porównania jeszcze gorzej gazownictwa tempo tego roz-

Z wnętrza najśrodszego pawilonu wystawy. W szklanych słojach różne gatunki cukru, wyrabiane w Polsce. W głębi tablica, obrazująca silny wzrost produkcji cukru polskiego w ostatnich latach

wicz mówił o zadaniach i pracach komisji propagandy konsumpcji cukru. Wobec niebываłego dotąd, katastrofalnego kryzysu cukru na rynkach światowych, wysuwa się kwestia intensywnej propagandy konsumpcji cukru w kraju, celem pogłębienia pojemności wewnętrznego rynku zbytu. Utrudnia pracę fakt, że w Polsce 70 proc. ludności to rolnicy, z natury rzeczy słabi konsumenci cukru. Głównym żywieniem większości ludności województw centralnych i wschodnich są kartofle, skąd pochodzi fakt, że Polska jest pierwszym na świecie konsumentem kartofli. Taki stan rzeczy trwać nie może. Praca K. P. K. C. odbywa się przy wykorzystaniu wszystkich najnowszych zdobyczy wiedzy, więc rada, kina, jak również za pomocą prolekcji i objazdów instrukcyjnych, oraz wydawnictw własnych. Jest to praca wybitnie społeczna, gdyż stwierdzono, że wzrost konsumpcji cukru spowoduje w konsekwencji również spadek pijaństwa. Lecz to wszystko nie wystarczy, a praca tego rodzaju obliczoną być musi na długie lata. Dlatego konieczną jest równoczesna i równoległa akcja rzeczowo-handlowa, postawiona na odpowiednim, nowoczesnym poziomie. Łatwiej jest rozpowszechnić jakiś towar przez rutynowanych i sprytnych agentów objazdowych, niż przez rzeczowe i naukowe wywody specjalistów o użyteczności czy zdrowotności danego produktu. Cała nadzieja powodzenia takiej akcji na szeroką skalę leży w wydatnej pomocy rządu, jakiej się polski przemysł cukrowy spodziewa. Dotąd jest ta pomoc zupełnie niedostateczna, np. rząd nie potrafi skutecznie zwalczać handlu zacharyną, pozostawiając tę sprawę Komisji Propagandy Konsumpcji

Cukru. Jeśli się nie zastosuje wszystkich możliwych środków zaradczych, to tak pięknie rozwinięty polski przemysł cukrowniczy zginie bezapelacyjnie. Następnie p. dyr. Śliwiński wygłosił ostatni referat: „Zużytkowanie cukru dla celów przemysłowych”. Nawiązując do poruszanego przez przedmówców kryzysu cukrowego, stwierdza prelegent, że cukier stał się obecnie tańszym artykułem surowcowym chemiczno-organicznym niż krochmal, bawełna i spirytus. Posługując się stale konkretnymi i naukowymi przykładami, daje p. Śliwiński rzut oka na współczesną chemię związków węglowodanowych, do których w pierwszym rzędzie należy i cukier. Ze zwykłego, białego cukru można nieskomplikowanymi środkami uzyskać bardzo wiele artykułów tańszych, niż inną drogą. Do takich produktów, które można otrzymać z cukru należy kwas octowy, sztuczny jedwab, drożdże i wiele innych. Nie tu miejsce na omówienie cennych i głęboko opracowanych uwag prelegenta, który jest słynnym chemikiem - specjalistą, zwłaszcza, że na wstępie zapowiedział wydanie obszerniejszej pracy w tej dziedzinie. Należy tylko zaznaczyć, że wywody te były dla niejednego doświadczającego cukrownika rewelacją i nowością. Nic więc dziwnego, że referat spotkał się z burzą oklasków. Na tem wyczerpano porządek obrad. Marszałek ks. A. Lubomirski imieniem zjazdu wyraził podziękowanie prelegentowi za ich poważną i wartościową pracę i wyraził przekonanie, że obecny zjazd przyczyni się waleśnie do podniesienia ducha polskich cukrowników i przetrwania obecnego kryzysu, poczem zamknął zjazd.

tyku. I płynnie majestotownie rzekł nasz królowa w karpaccich a u stóp Wawelu staje w zachwycie, powitana srebrystą nutą hejnału przez prastary Kraków z wieży majackiej. Lecz pomna celu swej wędrowki nie zatrzymuje się długo i opasawszy wstęgą stopy królewskiej siedziby, podąża przez lechickie lany oraz pola ku pięknej Warszawie, a stąd ku prastaremu Gdańskowi. Jako dumna oblubienica chce złożyć na swej fali sute wiano, choćby poddani przybyli z holdem dla swej królowej w wielkim dniu jej szczęścia. Wzywa więc wszystkie dopływy, aby pospieszyły z darami swych ziem, składając się na wiano w postaci płodów, strojów, tańców i kultury danej dzielnicy. Na ten apel wielki ruch powstał w górach i w dolinach. Pierwsza stawiła się Przemysła ze Śląska, niosąc w ofierze dużą bryłę węglową. Równocześnie lud śląski odwiera niezmiernie charakterystyczny, prastary taniec trojak. Usłyszawszy radośną nowinę, nadbiega dalej rzeźki krakowiaczek Prądnik, w zawrotnym rytmie młodzieńczym, pełen swawoli, aby swej królowej złożyć hold. Barwną wstęgą wiją się typy krakowskie, mienią się w słońcu śliczne stroje dziewcząt, a podkówek i kółeczka u pasów parobczaków brzęczą donośnie. Dalej biegną ze szczytów karpaccich Dunajce, dwaj bracia górale, wywijając ciupagami i hulając do zapamiętania „zbojnickiego”; wije się waz białych postaci, łącząc się z falami brata, co się w czarną otulił opończę. A dalej splaya, przypominając nadobną kwiatarkę, Nida i stroi wybrzeże swej pani. Potem do orszaku dołącza się San, groźny rycerz, lśniący złotem husarskich zbroi, wśród skrzydeł poszumu. Z lubelskiej ziemi niesie Wieprz swój hold leśny, a za nim spieszą kapłanki słowiańskich gajów z dworów nad Pilicą. Za nimi mkną w skocznych płasch mazura, rozradowana młodzież, zadziwiająca świat cały barwnością strojów, temperamentem tańca, prowadzona przez dumną księżnę Narew, za którą zdążają w przepysznym korowodzie dostojne damy i możni panowie w takt posuwistego poloneza. Dumną księżną goni jak kmiotek Bug kłosośny, przyczem grzmi muzyka, a po pracy ochoczo wywija każdy oberka. Z przeciwej strony łączą się z orszakiem wśród tonów rzewnego kujawiaka młodzieńca Brda, na straży zaś bram bursztynowych Bałtyku spozstrzegamy poważną Moltawę i radośną Radunię. Gdy już wszystkie ziemie przesyłały hold i daniny, Wisła wzywa Bałtyk, by przyjął wiano, by odnowił wieczyste przymierze. Wówczas do królowej polskiej krainy groźny Bałtyk wyciąga dłoń na znak trwałego przymierza i z radością wita ją u swych bram. Wisła błogosławi żeglarzy, którzy poprzez morską przestworza pójdą w słoneczną dal, służąc Polsce, Jej sławie i chwale. Taka jest w ogólnych zarysach treść tego atrakcyjnego widowiska, które odbędzie się w dniach 29 i 30 czerwca oraz 1 lipca przy udziale ponad tysiąca osób na arenie P. W. K. o godz. 21.

samochodem z Gdańska p. dr. Lenz w towarzystwie p. Altusberga. Początek meczu o godz. 16,30 na arenie PWK. U ludzi z nieregularnym działaniem serca, szklanka naturalnej wody gorzkiej Franciszka Józefa stosowana codziennie zrana najczęściej powoduje lekkie wypróżnienie. Lekarze specjaliści chorób sercowych twierdzą, że nawet przy ciężkich wadach serca woda Franciszka Józefa działa pewnie i bez żadnych komplikacji. Zadać w aptekach i drogeriach. np 11 196

WIADOMOŚCI POTOCZNE KRONIKA MIEJSCOWA

„Kościuszkę pod Raclawicami”. Wielkie widowisko na wolnym powietrzu z udziałem piechoty, artylerji, kawalerji, członków Przystosobienia Wojskowego i organizacji ćwiczebnych urzędu Teatr Wielkopolski pod dyktando Bolesława Brzeskiego. W Poznaniu przedstawienie odbędzie się na boisku „Sokoła” (przy Bramie Dębińskiej, dojazd tramwajem nr. 3) w dniach 6 i 7 lipca 1929 r. o godzinie 5-tej po południu. Inscenizacja i reżyserja art. mal. Aleksandra Kobrynia. Kierownik literacki Jerzy Soplica. — Widowisko to odegrane będzie później na terenie całego województwa poznańskiego i pomorskiego. — Wspaniałe kostjomy historyczne oraz naturalne dekoracje.

Z WIELKOPOLSKI
— Borek (pow. Koźmin). Odpust w Broku na urocz. Nawiedzenia N. M. Panny odprawi się 2 lipca. W poniedziałek 1 lipca o godz. 6 wiecz. nieszpory i kazanie. Sposobność do spowiedzi od godz. 5 po poł. do 11 w nocy z przerwą podczas kazania. W wtorek 2 lipca msze św. od godz. 5 rano. — Dwie sumy z kazaniem w kościele i na dworze już o godz. 10,30. Słuchanie spowiedzi od 8 rano. Nieszpory z kazaniem o 5 po poł. — Połączenie kolejowe na linii Jarocin — Leszno dogodnie. — Cieszyłobyśmy się bardzo, gdyby pielgrzymi w tym roku przybyli do Borku już na uroczystości św. Piotra i Pawła. — Wszystkich cicieli M. Bożej serdecznie zaprasza Ks. Pawłowski. Inne pisma uprasza się o przedruk powyższego.

SPORT Automobilizm

Międzynar. rajd automobil. W dniu wczorajszym w przedostatnim etapie Gdynia — Grudziądz przybyli do Grudziądza o godz. 21,30 wszystkie maszyny, za wiatkiem Lorain - Dietrich pod sterem pani Zakradnik. Po etapie Poznań - Gdynia klasyfikacja ogólna przedstawia się jak następuje: 1) „Austro-Daimler” Adama hr. Potockiego 36,5 pkt. 2) „Austro-Daimler Zawidowskiego 29 pkt. 3) „Bugatti” Szwarcsteina 28 1/2 pkt. 4) „Tatra” Vermyrowskiego 21 pkt. 5) „Tatra” Hovanka 20 pkt. 6) „Tatra” Bojanowskiego 19 1/2 pkt. Dziś ostatni etap Grudziądz - Warszawa. (Tel. wł.) T. S.

Hippika
Dziś ostatni dzień wyścigów. M. in. rozegrana będzie gonitwa wojskowa „Military” z nagrodą 6000 zł oraz gonitwa loteryjna. Losy w cenie zł 3,00, oprócz szansy wygrania konia wyścigowego, upoważniają do wolnego wstępu na tor.

Lekka atletyka
Na mecz Poznań — Kraków, który odbędzie się dziś o godz. 11 na boisku K. S. „Warty”, przybyła w sobotę wieczorem reprezentacja pań Podwawelskiego Grodu w pełnym składzie. Spotkanie to zapowiada się jako pierwszorzędną sensacją sportową.

Piłka nożna
„L. K. S.” — „Warta”. Mecz rozpoczyna się o godz. 18. Oba zespoły występują w doborowych składach. Przed sprzedażą biletów od 10 do 12. O mistrzostwo klasy A Pozn. O Z. P. N. walczą dziś w Poznaniu: o godz. 14 na boisku „H. C. P.”: „Legja” i „Warta I b”; o godz. 16 na boisku „Sparty”: „Poznań” i „Sparta”.

Wszchpolski Zjazd Bractw Kurkowych

675-lecie Bractwa poznańskiego

W sobotę, 22 bm., o godz. 16 w salach Ogrodu Zoologicznego odbyło się otwarcie 8-go zjazdu delegatów Zjedn. Kurkowych Bractw Strzeleckich R. P. Salę wypełniły delegacje a prezes hon. dr. Głowacki osobno wprowadził gości ze Lwowa, których powitano grómkimi okrzykami.

Obrady otworzył prezes Zjednoczenia p. Jan Luczak, witając braci lwowską, krakowską, śląską z Król Huty, pomorską, z nadnoteckiego okręgu, jubilatki, Bractwo Kurkowe - Poznań, dalej braci z b. Kongresówki, prasę itd. Po wzniesionym okrzyku na cześć Rzeczypospolitej i Jej Prezydenta oraz wygłoszonym słowie wstępnym uczczono przez powstanie pamięć zmarłych członków. Porządek obrad przyjęto bez zmian. Po sprawdzeniu listy delegatów sekretarz Zjednoczenia p. St. Kroczyński przeczytał obszerny protokół z odbytego w dn. 25. 3. 1928 r. zjazdu delegatów, jak również ze zjazdu nadzwyczajnego, który się odbył 21. 6. 1929. Oba protokoły zatwierdzono.

Obszerne sprawozdanie, ilustrujące działalność zarządu Zjednoczenia, przedłożył również sekretarz p. Kroczyński. Sprawozdanie obejmuje okres wyjątkowej pracy zarządu Zjednoczenia w okresie 15 miesięcy. Praca organizacyjna w zarządzie posuwa się szybko. Ogółem istnieje 172 bractwa z 10 770 członkami. Do Zjednoczenia należy 118 bractw a dalsze przystępują niebawem. O ile wszystkie bractwa przystąpią do Zjednoczenia, będzie to bardzo pożyteczna organizacja nietylko pielęgnująca ideę strzelniczą, lecz również stojąca na straży hasła „Bóg, Honor i Ojczyzna”.

O stanie kasy referował p. Grzybkowski. Budżet przyjęto w wysokości 10 000 zł. Imieniem komisji rewizyjnej sprawozdanie przedłożył radca Słomiński, stwierdzając, że praca prowadzona była wzorowo, przyczem podniósł ofiarną działalność sekretarza Kroczyńskiego. Zarządowi udzielono pokwitowania.

W statucie i regulaminie dokonano pewnych zmian. Przy wnioskach zabierali głos pp. Kaleta z Chojnic, dr. Polewski z Leszna, Mazur z Grudziądza, Nowakowski z Katowic itd.

Wnioski p. Kalety z Chemna wywołały ożywioną dyskusję. Przeciwno pierwszemu jego wnioskowi, który szedł w tym kierunku, aby bractwa współpracowały w Zw. Tow. Sportowych, wypowiedział się dr. Polewski z Leszna, gdyż zdaniem jego najważniejszą zasadą i powinnością Bractwa Kurkowego jest pielęgnowanie starych tradycji obywatelskich i narodowych. Tak samo mniej więcej wypowiadali się inni członkowie Bractwa. Wniosku nie uchwalono. Jak również odrzucono wniosek p. Kalety, aby na honorowych członków wybierano również osoby, nie należące do Bractwa. Po komunikatach i wolnych głosach

wniesiono okrzyk na rozwój Zjednoczenia, poczem zamknięto obrady zjazdu.

Następnie goście i członkowie udali się samochodami na Szeląg do iluminowanego ogrodu Bractwa, skąd do późnej nocy przypatrywano się uroczystości wiankowej.

Dziś o godz. 6 rano odbędzie się pobudka a o godz. 8,15 zbiórka wszystkich bractw pozamięjskowych ze sztandarami w Ogrodzie Zoologicznym, skąd wyruszy kompania honorowa pod dowództwem komendanta Zjednoczenia po króla, rycerz i zarząd Zjednoczenia. O godz. 9,15 bractwa udadzą się przy dźwiękach orkiestry do kościoła Farnego na uroczyste nabożeństwo, poczem odbędzie się pochód przez miasto i defilada przed władzami przy zamku.

Po defiladzie otwarcie uroczystości i oficjalne przemówienia. (z)

„Zaślubiny Wisły z Bałtykiem”

W czasie Wszchpolskiego Zjazdu Sokolstwa na Arenie P. W. K. będzie odegrane atrakcyjne widowisko alegoryczne.

Sokolstwo polskie, zawsze pomne swego zadania około krzewienia zdrowej idei, umiłowania kultury i tradycji narodowej, wystawia w okresie Wszchpolskiego Zjazdu alegoryczne widowisko pt. „Zaślubiny Wisły z Bałtykiem”. Za temat posłużył tu wiersz Deotymy.

Rzecz sama odtwarza ideowe wzniesienie połączenia Wisły z Bałtykiem w chwili wskrzeszenia Polski po wojnie światowej. Wisła, królowa sarmackiej krainy, bieży ku piaszczystemu wybrzeżom morskim, aby połączyć swe modre fale z wodami Bał-

Notowania dewiz z dnia 22 czerwca 1929

Obsługa radiotelegraficzna P. A. T-icznej

Dewizy	Stopy Jyskont	Paryż: w zlocie	Notowania za	w Warszawie	Gdańsku	Berlinie	Londynie	Nowym Jorku	Paryżu	Pradze	Zurychu	Wiedniu
Warszawa	9	—	100 zł.	—	57.76	—	43.24	11.25	—	377.50	53.25	79.60
Poznań	9	—	100 zł.	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Gdańsk	7	173.52	100 Gd gld.	—	—	81.15	—	—	—	—	—	—
Berlin	7 1/2	212.34	100 R M.	—	122.806	—	20.32	23.85	—	302.02	123.92	169.45
Belgia	4	123.04	100 Belg.	123.81	—	58.135	34.92	13.88	—	—	72.12	98.58
Bukareszt	7	172.—	100 l.	—	—	—	81.7—	0.55	—	19.94	3.08	4.21.05
Budapeszt	8	155.90	100 pengó	—	—	73.96	7.82	17.44	—	587.37	90.91	123.87
Holandja	5 1/2	358.31	100 złd. hol.	358.18	—	168.11	12.07—	40.16	—	—	208.72	285.32
Kopenhaga	5	238.88	100 k. d.	—	—	111.80	18.20	26.63	—	—	130.40	189.10
Londyn	5 1/2	43.38	1 funt sterl.	43.23	24.99	20.301	—	4.84	—	163.33	25.19	34.44
Nowy York	5	9.91 41	1 dolar	8.90	—	413.705	484.78	—	—	33.70	519.62	710.15
Paryż	3 1/2	172.—	100 fr franc.	34.88	—	16.87	124—	3.91	—	131.78	30.32	27.76
Praga	5	180.62	100 k cz.	—	—	12.409	163.68	2.96	—	—	—	15.38
Rzym	7	172.—	100 l.	46.65	—	21.903	92.69	5.29	—	176.26	27.18	37.17
Szwajcaria	3 1/2	172.—	100 fr. szwajc.	171.65	—	80.95	25.19	19.24	—	648.62	—	36.68
Stockholm	1 1/2	238.88	100 k szw.	—	—	112.22	18.09	26.80	—	—	139.35	190.25
Wiedeń	7 1/2	125.43	100 szyling.	125.30	—	58.855	34.50	14.06	—	473.60	73.02	—

RUCH KOBIECY

pod redakcją: dr Bożeny Stelmachowskiej.

Liga kobiet słowiańskich wołaniem chwili

Podajemy poniżej odezwę p. St. Laudyn-Chrzanowskiej, autorki dzieła p. t. „Sprawa światowa”, bylej redaktorki naczelnej, jednego z najważniejszych pism polskich w Nowym Jorku. Pani Laudyn-Chrzanowska przybyła do Poznania chcąc zrealizować swą wielką ideę zjednoczenia kobiet słowiańskich. Wobec bliższego, Wszechsłowiańskiego Zlotu Sokolów i Sokolic w Poznaniu sprawa ta nabiera aktualności, wobec czego zwracamy na nią uwagę czytelników miarodajnych a zwłaszcza stowarzyszeń kobiecych w Poznaniu.

Dwadzieścia lat upłynęło od czasu, gdy na głowy polskie, jarzmem obywatelnym, spadł cios haniebnych uderzeń opancerzonej pięści Germanów. Siła brutalna, deptająca prawa wszelkie, uderzyła wtedy z rozmachem dzielnym zarówno w niewinne głowy polskiej diatwy, pragnącej modlić się w języku macierzystym, jak i w głowy utrudzonych pracowników ziemi polskiej, usiłujących zachować i obronić zagon dziedziczny ojców od tysiąca lat przeszło rękami Polan-Słowian obrabiany. Cynizm akcji germańskiej był tak obrzydliwy, że drgnęła Europa — jeszcze w sumieniu swem czująca i żywa, a wstrząs idący od martyrologii polskiej popłynął szeroko, budząc z odrętwienia Słowiańszczyznę, rozdarta podziałami, łamaną i w jarzynie tresowaną. Krzyk mordowanej polskości dobiegł do środka Rosji carskiej — do Moskwy dalekiej, uderzając tam w serca żywe, polskie, z siłą żywiołową. Drgnęły przedewszystkiem uczucia kobiet wogóle, pragnących czynem odpowiedzieć na zamach krzyżacki. Na posiedzeniu jedynej, świeżo założonej wtedy, organizacji „Związek Kobiet Polskich w Moskwie” — przedstawiłam obraz walk i przeżyć tragicznych w Wielkopolsce i zaborach innych, oraz ratunek jedyny obrony i postawienia tej sprawy przed światem — w złączeniu, współdziałaniu i porozumieniu Słowiańszczyzny całej. Przedłożyłam odezwę, mówiącą o założeniu Ligi Kobiet Słowiańskich, którą jak szaniec pokojowy, a niezłomny stanęła przed zamachami i gwałtami dzikich zaborców.

Odezwa ta (której pamiątkowe listy mam w ręku), przyjęta była z entuzjazmem przez Polki w Moskwie, które też pierwsze złożyły pod nią podpis swego Związku. Następnie wśród Polek w Petersburgu doznała również gorącego poparcia i zyskała podpis Tow. Kobiet Polskich w stolicy caratu. Wobec prześladowań w Królestwie niepodobna było podjąć tam akcji żadnej, wezwania więc skierowane zostało do swobodniejszej Galicji — do Krakowa i Lwowa, do Stowarzyszeń Kobiecych. Kraków był wtedy centrum ruchu słowiańskiego w Polsce; tam wychodził doskonały miesięcznik „Świat Słowiański”, Uniwersytet Jagielloński gromadził wybitne siły naukowe, wśród nich tak znakomitych słowianofilów, jak: historyk Feliks Koneczny i filozof Marjan Żdziechowski. To też oczekiwania nie zawiodły. Odezwy skierowane do Krakowa i Lwowa wróciły pełne podpisów przewodniczących Stowarzyszeń Kobiecych, oraz imion znanych działaczek, wśród nich nawet tak znakomitych, jak Marja Konopnicka i przyjaciółka jej, malarka Marja Dulebianka. Na podstawie głosów tak licznych i miarodajnych, udałam się do Pragi Czeskiej, gdzie na wiecu, zwołanym przez czeskie Towarzystwo Kobiety, przedstawiłam wypadki pod zaborem pruskim, oraz rosyjskim i jako wyjście jedyną, obronną dla całej udręczonej Słowiańszczyzny — założenie Ligi Kobiet Słowiańskich, która stała na straży życia Słowian i głos dawała przed światem krzywdom i gwałtom, czynionym przez pięść opancerzoną zaborców. Sprawa ta na wiecu szeroko dyskutowana była, lecz się okazało, że prawo zrealizowane być nie mogła, gdyż rząd austriacki nie zezwala na zakładanie żadnych Stowarzyszeń Kobiecych, politycznie czynnych, więc byłaby wkrótce zamknięta. Wobec muru tak twardego nawet w rzekomo swobodniejszej Austrii, akcja cała planowana załamała się. Jarzmo, wbijające się wszędzie coraz ostrzej w karci polskie, kazalo mi wkrótce opu-

ścić kraj i udać się za Ocean, aby móc dla sprawy narodu bardziej swobodnie pracować. Akcją Słowiańską usiłowałam podjąć i rozwinąć w Stanach Zjednoczonych, o czym pisałam gorąco „Zensky Svet” z dnia 5 czerwca 1912 r., piórem znanej pisarki i działaczki p. Pavli Maternowej w Pradze. Okazało się jednak, że wychodźstwo polskie w Ameryce nie było jeszcze zupełnie do celów i Akcji Słowiańskiej przygotowane.

I oto upłynęło lat dwadzieścia. Kosztem wielkiej wojny świata, morzu krwi, ruiny, męki — wybiła dla ludów łamanych — godzina marzonej wolności. Wstaje i do życia idzie młoda, siła i porywu pełna Słowiańszczyzna wyzwolona z pęt, ale na jej drodze, jak przed wiekami, dźwiga się znów i skrada ciemny, złowrogi cień krzyżaka-zaborcy i gwałciela. Zachłanne potęgi padły, łańcuchy pękły, drapieżne apetyty opuścić musiały ciała ofiar swych dziejowych, lecz grzechy przeszłości mszczą się i żyją, posmak gwałtów, krzywd, zbrodni trwa długo w organizmach zatrutych, kusząc do zbrodni nowych, pchając do czynów obłądnych, które jak widma w krwi żywe, wołają dalej o zabory, gwałty, zer.

Strzedz się i czuwać potężnie, solidarnie, zbiorowo muszą zwłaszcza wyzwolone narody słowiańskie. Widzimy oto dowodnie dziś fakty takie w zachowaniu się krzyżackiej Germanji przedewszystkiem, która budowana grabieżą i chciwością od czasów lennego Zakonu krzyżackiego, hołdowniczego Polski wassala — planuje dalej nieść ludom Europy zabory, gwałty, religję pięści i siły, łamiącej prawa wszelkie. Drapieżne apetyty swe kieruje na początek przeciwko Polsce włonej, na ciele której wyrosła i pogodzić się za nie z utratą jej nie może. Zafamana pozornie knuje znów zamach szalony, ostrzy noże wojenne, gotuje tanki, gazy, eskadry lotnicze, ćwiczy reichswehry swe tajne, a w narod cały syczy propagandę nienawiści, zemsty, gotując do skoku nowego na gardło ludzkości naiwnej i wciąż zaślepionej. Wszak oto w 10-lecie swego pogromu Germanja czuje się tak silną i gotową na wszystko, że przedstawić jej w Lidze — p. Stresemann — uderzyć śmie brutalnie w stół Ligi Narodów, odpowiadając z furją na słowa prawdy ze strony przedstawiciela Polski p. Zaleskiego. Gdy zaś przechodzi mu to bezkarnie, po linii tej samej idzie dalej jeszcze dr. Schacht, żądając już rewizji zachodnich granic Polski, zatwierdzonych uroczystie przez Traktat Wersalski. Gdy i ten występ zbywa uprzejnie bierna Europa, wtedy rozczuchwalony plebs niemiecki spieszy dać potwierdzenie żywiołowe swym rzecznikom i rzuca się, bije, morduje przedstawicieli sztuki polskiej w Opolu, masakruje w biały dzień publicznie polskich artystów pastwiąc się raz po raz nad wszystkim, co polskie, czy to na polu sztuki, szkolnictwa, zarobkowania Polaków, czy to na polu mowy polskiej, religij, tradycji etc. Prasa Niemiec sekunduje akcji rządu, szerzy oszczerstwa, kłamie, czerni imię Polski, szcując na nas to Sowiety — przyjaciela swego i sojusznika, to służalcza wobec siebie Litwę, której Polska wszystko dała, a która dziś gubi siebie, idąc w drapieżne szpony Prus.

Obecnie Wystawa Krajowa pod bokiem Berlina, spędza sen z oczu naszego sąsiada. Więc usiłuje on szkodzić jej, zniechęca gości, oczernia, odstrasza od zwiedzenia. W sam dzień otwarcia — 16 maja — parlament niemiecki uchwała olbrzymie sumy na obsadzanie rubieży swej wschodniej, na granicy Polski. Uboga niby Germanja deklaruje zasilki dla rolnictwa na tymże pograniczu w sumie 20 milionów marek, zaś rząd przeznacza na osadnictwo niemieckie na kresach tych 38 milionów marek. Z akcją rządu łączą się niemieckie kasy państwowe i podnoszą też ofensywę wobec Polaków. Wszak dr. Schacht jest naczelnym dyrektorem banków Rzeszy, ofensywa więc zewnętrzna i wewnętrzna uderza raz po raz, jak tarasem — w budujące się opornie młode państwo polskie. Germanja się spieszy, gorącz-

kowo szuka rozdarć u nas wszelkich, by szyć zaraz trucizny w miejsca nieobronne, jątrzyć je, ciskać oszczerstwa, okłamywać świat, a samej zbroić się, zbroić i chwycić chwilę.

Słowianie muszą to widzieć, rozumieć i wiedzieć, że jeśli grom wojenny w Polskę uderzy, nie da ona ani piędzi ziemi swej do ostatniego tchu, lecz wtedy wybuchnąć może nowa wojna świata, podżegana powtórnie pięścią Germanji. Czas jeszcze widzieć, pa-trrzeć i budować mur obronny solidarności, pokoju, piętnować myśl każdą o wojnie i mordach, przekreślać epokę zbrodni Kainowych, podnieść twarde sztandar chrześcijaństwa prawdziwego, Ewangelji człowieka-brata, który nie chce, brzydzi się zaborami, krzywdami, budować chce wiecznie trwałe dobre myśli, kultury, cywilizacje, a nie przekładać zagonów zwycięskich wśród mordów, trupów, ruin na własności i posiadaniu ludów braci i przyjaciół. Niech padną wojny, siła pięści i zabory, niech wstanie raz potężna, obowiązująca sprawiedliwość i siła prawa. Idzie epoka nowa z ducha, nie z krwi. Kobieta wyzwolona świe-

żo stanąć musi — miłująca, potężna wołą, jasnowidząca na pograniczu tych dwu światów. Z kobiet najpierwsze Słowianki, udręczone martyrologią swą wiekową — podnieść wysoko muszą i proklamować nowy, słoneczny sztandar życia! Złączmy dionie i serca, pójdźmy po moc, wołę, entuzjazm do czystych krynic genjuszy naszych, piewców, wieszczów. Już dzie potężny zew wysoko w przestworzach; bracia nasi, Słowianie, czują go, realizują. Zjazdy wszechsłowiańskie wołają do nas wciąż i dzień po dniu płyną. Liga Kobiet Słowiańskich czeka na realizację swą ciężkich lat dwadzieścia. Czyśmy nie gotowe jeszcze? Życie świata woła na nowy pion, na nowy siew, na nowy dzień promienny. Niech się łączy wielka mocarna Słowiańszczyzna-Matka, idąca do swej świętej, przerwanej gwałtami dziejowymi misji — uduchowania świata, mocowania pokoju, stworzenia nowego człowieka-brata i przyjaciela własnego.

St. Laudyn-Chrzanowska.

Radio jako wychowawca

Obliczono statystycznie, że w Polsce na 1000 mieszkańców 6 osób posiada radio i korzysta z koncertów i wykładów. Jest to tak nikiły procent słuchaczy, że wprost zadziwia, dla czego tak mało zainteresowania budzi połączenie intelektualne ognisk kulturalnych tak w kraju jak i zagranicą.

W świecie pedagogicznym nie docenia się walorów wychowawczych radia, a przecież „Wujek Czesiu” w Poznaniu osiąga niesłychanie doniosłe rezultaty ze swoich radiowych prelekcji do dzieci, a dowody wdzięczności okazywane mu przez małych słuchaczy wyrażają się w entuzjastycznie pisanymi listach, których Wujek Czesio całą już skrzynię przecho-wuje.

Czyż w chwili obecnej, gdzie generacja starsza w dużej mierze nawet wychowawcy młodzieży zbaczają z prostej ścieżki, dając jak najgorszy przykład uczniom, nie stała się palącym obowiązkiem troska o wychowanie młodzieży w duchu narodowym, w poczuciu wysokiej etyki? Przykład godny naśladowania dają nam społecznice francuskie. Zorientowawszy się, że we Francji zanik katolicyzmu, zdeprawowanie moralne, lekkość obyczajów zbiera znaczne niwo, powiedziały sobie, że kobiecie uczciwej, dbalej o byt państwa i etykę społeczeństwa nie wolno przysięgać się upadkowi moralnemu z założeniami rękoma. Wykorzystują one radio, jako środek pedagogiczny. — W Paryżu, w dzielnicy południowo-wschodniej, jedna z wychowawczyń zaprasza co tydzień szeregi milusińskich pod mikrofon, częściami zaopatruje młode audytorium w słuchawki i przemawia do tej gromadki przyjaciół. Opowiada im bajeczki, dorzuca zawsze jakiś sens moralny, rozbudza wśród nich poczucie sprawiedliwości, życiowej etyki, umiłowania piękna, miłości bliźniego, jednym słowem rozpala wszystkie idealne iskielki duszyczki dziecięcej.

Ta niewidzialna, pełna poświęcenia mówczyni, kryje się pod pseudonimem „cioci Mani” i jest ubóstwiana wśród małych słuchaczy. Po każdej audycji dostaje setki listów od diatwy, pełnych wdzięczności, uznania i najwyższego entuzjazmu. — Poza temi listami, pisanymi dziecięcą rączką, nieudolnym piśmem i stylem, przychodzą poufne listy od matek, które spostrzegając pewne usterki w charakterze synów i córek, udają się do ukochanej „cioci Mani” o pomoc w usunięciu drobnych wad, które w latach późniejszych mogłyby wypaczyć charakter dziecka.

I w rzeczywistości w następnym tygodniu krnąbrne dziecko słyszy, jak „ciocia Mania” mówi o niegrzecznym Rajmundzie, który łamie zabawki młodszej siostrzyczki, wylewa atrament na nowe ubranko i zuchwale odpowiada rodzicom. I mały, niegrzeszny Rajmund oblewa się szkarlatem, zachodzi w głowę skąd niewidzialna „ciocia Mania” wie o wszystkich jego wybrykach, obserwuje jego niegrzeszności, słyszy krnąbrne odpowiedzi, a co gorsza, publicznie o nich opowiada.

— Nietylko niegrzeszne dziecko jest skonfundowane możliwością wykrycia za pośrednictwem radia jego wad, ale co gorsza zadraśnięto jego miłość własną, wykryto przed kolegami to, co on chciał najgłębiej zataić — zdemaskowano jego udawaną grzeszność. To też w tej chwili słubuje sobie nie popelniać nadal rzeczy nieetycznych, postępować odtąd beznagannie.

Inicjatorce same nie przypuszczają, że publiczne podkreślanie odchyleń moralnych małego audytorium osiągnie tak nadzwyczajne rezultaty. — Tym sposobem prowadzone pogadanki dla dzieci, czynią cuda na polu wychowawczem.

Otwieram na ten temat dyskusję, może wspólnymi zabiegami da się osiągnąć wielkie rezultaty. — Niechby w sierocinach, ogródkach dziecięcych, kolonjach wakacyjnych, ochronkach pomyślano o takich pogadankach. — Rodzice ze sfer biedniejszych, absorbowani pracą zawodową, nie mogą poświęcić dużo czasu swemu potomstwu, matki ze sfer wyższych goniące za zabawą, danciem i flirtem, również mało poświęcają czasu na ukształtowanie duszy własnej dzieci. Czego nie umie lub nie chce dać matka, musi dać społeczeństwo. Od dobrego, patriotycznego, na wzniosłych ideałach opartego wychowania młodego pokolenia zależy byt państwa, o tem kobiety polskie powinny pamiętać, powinny pracować nad kształtowaniem duszy dziecka, żeby nie zeszło z drogi prawej, po krócej kroczyć powinno — bo w młodem pokoleniu cała nasza nadzieja i ostoja.

Marja Halina Łebńska.

Zjazd Federacji

Dnia 29 i 30 czerwca r. b. odbędzie się w Poznaniu w Collegium Medicum Zjazd Polskiego Stowarz. Kobiet z uniwersyteckim wykształceniem.

Program Zjazdu:

1. dzień sobota 29 czerwca
godz. 11: 1. Otwarcie zjazdu. 2. Wybór prezydium zjazdu. 3. Doc. Dr. Dobrzyńska-Rybicka (Poznań): „O emocjonalnem myśleniu”. 4. Dr. Lechicka (Lwów): „Sprawa Kongresu w Genewie”.
godz. 16: 1. Przewodnicząca Oddziału warszawskiego Jaworska: „O współczesnej edukacji kobiet w Polsce”. 2. Dr. Stelmachowska (Poznań) Koresferat.
godz. 21: Zebranie towarzyskie.

2. dzień, niedziela 30 czerwca
godz. 10: Dr. Męczkowska (Warszawa): „O celach i zadaniach Stowarzyszenia”.
2. Wolne głosy. 3. Zamknięcie zjazdu.
Popołudniu: Nadzwyczajne Walne Zebranie delegowanych. Reszta uczestniczek Zjazdu zwiędza Pawilon Pracy Kobiecej na P. W. K.

Prawo głosu mają goście i członkinie Stowarzyszenia. Głosować mogą tylko członkinie Stowarzyszenia.

Czy zapisałeś się na członka wspierającego Komitetu Floty Narodowej. Wkładka 1 zł rocznie. Konto P. K. O. 30. Zapis: się. a spełnisz swój obywatelski obowiązek

Nowoczesne metody badań archeologicznych

Promienie X. — Kąpiele parafinowe. — Analiza gruntu.

W jednym z naukowych pism sztokholmskich ukazał się interesujący artykuł, omawiający najnowsze metody badań archeologicznych. I tak promień X, analiza pollenowa, kąpiele chemiczne i t. d. są stosowane celem ustalenia pochodzenia i wieku znalezionych przedmiotów. Tak samo, jak policja amerykańska prześwietla i fotografuje siano w poszukiwaniu alkoholu, szwedzcy badacze starożytności usiłują zbadać mogiły Wikingów zapomocą promieni X, aby ustalić, czy znajdują się w nich szczątki poległych przed wiekami wojowników.

Jeżeli wydobyte podczas odkopywania grudki ziemi zawierają według wszelkiego prawdopodobieństwa szczątki ciekawych wykopaliisk, zostają one prześwietlane i fotografowane. Niektóre przedmioty wkłada się do wrzącej wody-bieżącej, która zmienia się bezustannie. Kąpiel taka trwa 5—6 dni, potem przedmiot zanurza się w roztopionej parafinie. Przedzwiały doszczętnie metal nasiąka parafiną, która zabezpiecza go, po stwardnieniu, od rozkruszenia się i dalszego działania powietrza i wilgoci.

Wiek wykopaliisk bada się zapomocą analizy pollenowej (badanie szczątków roślinnych).

W ten sposób państwowe muzeum historyczne w Sztokholmie uratowało wiele cennych wykopaliisk i określiło ich wiek. Zdobią one obecnie ten jeden z najbogatszych zbiorów starożytności w Europie.

Z TEATROW

Teatr Wielki. Dziś, w niedzielę „Verbium nobile” i „Wesele na wsi”. W poniedziałek, 24. b. m. balet - opera „Tatry”. We wtorek, 25. b. m. pod kierunkiem dyr. Sternicza prenjera opery Puccini'ego „Jaskółka” z pp. Dudiczówną, Szlemińską, Drabikiem, Majem, Sendeckim i in.; reżyserja Zygmunta Zaleskiego. We środę, 26. b. m. operetka „Polska krew”.

Teatr Polski. Dziś i jutro wyprzedana ciągle do ostatnich miejsc pyszna krotchwila Adama Grzymały - Siedleckiego „Maman do wzięcia”, koncertowo grana przez cały zespół artystyczny. Na ostatnich dwóch przedstawieniach zabrakło biletów. Należy więc zaopatrywać się w nie wcześniej.

Teatr Nowy. Jeszcze tylko trzy wieczory wypełni sensacyjna komedia p. tyt. „Kto zabił?” z Karolem Adwentowiczem w roli detektywa Beverley'a. Entuzjazm publiczności rośnie z przedstawienia na przedstawienie, co jest zasługą z jednej strony świetnej konstrukcji sztuki, a z drugiej niezrównanej gry znakomitego gościa, p. Cieszkowskiej i p. Balcerzaka.

Premjera w Teatrze Nowym. Najbliższą premjerą Teatru Nowego będzie pikantna farsa Nance'a i Arman't'a p. tyt. „Wesoła spółka”, w której każda rola jest niesłychanie oryginalnym i zabawnym typem.

Teatr Rewja na P. W. K. („Dwór Huggera”, ul. Śniadeckich 12) dziś i codziennie odegrana będzie wielka rewja p. t. „Kulig” z genialnymi Elną Gistedt, Władysławem Szczawińskim, Romualdem Gierasieńskim, Czesławem Skoniecznym, Eugenjuszem Koszutskim i innymi.

Dwa kapitalne zespoły baletowe Tacjana Wysockiej i Eugenjusza Koszutskiego. Przepyszne dekoracje i kostiumy według projektów najwybitniejszych polskich malarzy.

120 osób na scenie, przeszło 800 kostymów. Pełna humoru konferencierkę do tej wspaniałej rewji napisał autor „Dwóch panów B” M Hemar.

Początek pierwszego przedstawienia o godzinie 7.15, drugiego o godz 10.15. Bilety nabyć można wcześniej w składzie cygar u p. Zygarińskiego, ul. Gwarna róg 27 Grudnia, i przy kasie teatru na P. W. K., a dla osób nie mających biletu wejścia na Wystawę w kasie teatralnej przy ul. Śniadeckich 12. zw 16 876/7

FILM

„Galganek, dziecko ulicy” — Kino „Słońce”.

Mamy tutaj najjaskrawszy dowód, jak dużo znaczy w filmie dobra aktorka i ambitny reżyser. Wszak gdyby nie Carmen Boni i August Genina, obraz zrobiłby generalną klapę.

Treść zaczerpnięto ze sztuki Nicodemiego „Il scampolo”. Temat jest wprawdzie wdzięczny, ale wszystko zależy od jego opracowania. Gdyby reżyser pokusił się o nadzwyczajną wystawę, czy tanie efekty, film wypadłby sztucznie, niewiarogodnie. A tak uratowała go prostota środków, brak wszelkiej sztuczności, oraz wydobyte ze scenariusza jego istotnych wartości. Fabuła jest prymitywna, ale Genina potrafił z niej wyciągnąć, co się dało.

Jeżeli obraz podoba się publiczności, to zasługa wyłącznie reżysera i Carmen Boni. Realizacja wypadła zupełnie udanie, miejscami nawet ciekawie. Widzimy szereg ładnych zdjęć z Rzymu, kilka intere-

sujaćo zagranych scen, no i przedewszystkiem zdolną aktorkę, która nadała filmowi dużo wdzięku.

Carmen Boni może zaliczyć rolę „Galganka” do rzędu swych najlepszych. Wygląda uroczo, gra doskonale i zdaje się być urodzona do tej roli.

Wspomnieć należy o kapitalnej nadprogramowej farsie, bogatej w dowcipne pomysły, zrobionej z dużym nakładem pracy i pieniędzy oraz dobrze wystawionej. (a.)

Adresy gości P. W. K.

Z Berlina:
Dingold Hermann, „Monopol”.
Botho Pohl, „Wiktorja”.

Z Bielska:
Münz Rudolf, „Continental”.
Sennewald P., „Monopol”.

Z Borka:
Galiński Feliks, „Royal”.
Twardowski Władysław, „Royal”.

Z Brudzewa:
Przewłocki Józef, „Bazar”.

Z Bydgoszczy:
Cyrus P., „Monopol”.
Dyrek. Czaske, „Monopol”.
Dorsz Paweł, „Royal”.
Gramatowski Stanisław, „Monopol”.
Klemt Edmund, „Wiktorja”.
Osiński Feliks, „Royal”.
Sporny Józef z żoną, „Royal”.

Z Cieszyna:
Eisner H., „Polonia”.

Z Dąbrowy, p. Krotoszyn:
Jagła Jan, „Royal”.

Z Dąbrowy:
Podhajecki Ludwik, „Polonia”.

Z Dolska:
Morgała Władysław, „Polonia”.

Z Górek:
Hoffmann Władysław, „Bazar”.

Z Grudziądza:
Mazurski Erich, „Monopol”.
Zembowski Stanisław, „Monopol”.

Z Janikowa:
Weydowa Józefa, „Bazar”.

Z Janówca:
Piewkowski Bronisław, „Royal”.

Z Jarocina:
Hager Józef, „Britania”.

Z Kalisza:
Latosiński z żoną, „Wiktorja”.
Motylewski Jan, „Continental”.
Psarski Jan, „Bazar”.
Stanisławski Wincenty, „Royal”.

Z Katowic:
Barula Emil, „Polonia”.
Kowerski Jan, „Continental”.
Kozlik Karol, „Royal”.
Markwitz P., „Monopol”.
Potyka Paweł, „Continental”.

Z Kopenhagi:
Petersen Emil z żoną, „Continental”.

Z Kosmowa:
Chelmicki Władysław, „Bazar”.

Z Krakowa:
Dziąka Jan, „Royal”.
Krawczyk Stanisław, „Continental”.
Krzyżanowski Stanisław z żoną, „Wiktorja”.
März Ludwik, „Bazar”.
Dr. Schneider Ludwik, „Continental”.
Spitzer Tadeusz, „Bazar”.
Takliński Władysław, „Polonia”.
Willer Maks, „Bazar”.

Z Krotoszyna:
Kończak Mieczysław, „Royal”.

Z Król Huty:
Borzyn Bolesław, „Royal”.
Pieradzon Stefan, „Royal”.

Z Kruszwicy:
Borowski Stanisław, „Royal”.
Czosnowski Julian, „Royal”.

Ze Lwowa:
Chrytmann Karol, „Royal”.
Grzyb Daniel, „Royal”.
Kotowicz Józef, „Royal”.
Schier Stanisław, „Royal”.
Szczepkowski Marcin, „Royal”.
Wojciechowski Michał, „Royal”.

Z Łodzi:
Naborowski Leon, „Bazar”.
Scheihler Egon, „Bazar”.
Soederström Meta, „Britania”.

Z Mikołowa:
Bak Ryszard, „Britania”.
Bakowa Józefa, „Britania”.
Czech Franciszek, „Britania”.

Z Mrocza:
Kabot Teodor z żoną, „Royal”.
Melin Wojciech, „Royal”.
Mścierzewski Roman, „Royal”.

Z Nakła:
Pytek Jan, „Royal”.

Z Nieszawy:
Wałek Mieczysław, „Britania”.
Wilde Janusz, „Britania”.

Z Nowogrodka:
Olesza Czesław, „Britania”.

Z Olsztyna:
Pieniężny Władysław, „Continental”.

Z Ostrowa:
Piętko S., „Polonia”.

Z Pabjanic:
Steinhagen Stefan, „Bazar”.

Z Paryża:
Bouguet Ferdinand, „Bazar”.
Zdrzalił Antoni, „Bazar”.

Z Pragi:
Baloun Jan, „Monopol”.
Baloun Jaroslav, „Monopol”.
Bysický Gustav, „Monopol”.
P. Ing. Kraus, „Monopol”.
Dr. Frant. Lagus, „Monopol”.
Dr. Vilim Leknu, „Monopol”.
Margolius Otto, „Monopol”.
P. Mrskoc, „Monopol”.
Porges Antonin, „Monopol”.
Sajvera Jaroslav, „Monopol”.
Stein Hubert, „Monopol”.

Z Skep:
Zieliński Stanisław, „Bazar”.

Z Słup:
Hr. Edw. Zoltowski, „Bazar”.

Z Strzelna:
Przybylski Józef z żoną, „Wiktorja”.

Z Szarleja, Gr. Śląsk:
Kaspruś Jan, „Royal”.
Roter Alojzy, „Royal”.
Schulz Wilhelm, „Royal”.

Z Świecia:
Jaruskiewicz Włodzimierz, „Bazar”.

Z Tarn. Gór:
Kruss Antoni, „Royal”.
Lisik Teodor, „Royal”.
Peters-Piltkowski Paweł, „Royal”.
Schoniga Georg, „Royal”.
Tomala Filip, „Royal”.

Z Torunia:
Grześkowiak Edward, „Royal”.
Kapczyński Jan, „Royal”.
Stefanowicz Edward, „Royal”.

Z Warszawy:
Błaszkiwicz Z., „Monopol”.
Briesemeister L., „Monopol”.
Bukowski Jerzy, „Bazar”.
Czempiński Klemens, „Polonia”.
Górski Karol, „Polonia”.
Górski Mieczysław, „Continental”.
Hejmanowa Irena, „Polonia”.
Ilnicka Alina dr., „Polonia”.
Klikar Eugenjusz, „Continental”.
Koepek Julja, „Bazar”.
Kopelman Moniek, „Britania”.
Kozuchowski Józef, „Continental”.
Krasnodębski Stefan z żoną i Jerzy, „Polonia”.

Krzyżkowski Mieczysław, „Monopol”.
Maciejewski Władysław z żoną, „Continental”.

Misner E., „Monopol”.
Młodzianowski Stan., „Bazar”.
Moździewski Stanisław, „Polonia”.
Orłowski Leon, „Polonia”.
Pogorzelał Jan, „Britania”.
Pwiski Wacław, „Polonia”.
Serkowski Stanisław dr., „Polonia”.
Straszewicz L., „Monopol”.
Szteinbok K., „Monopol”.

Tenenbaum Bernard, „Polonia”.
Wencel Eugenjusz, „Polonia”.

Z Wiednia:
Iakopig H., „Monopol”.

Z Wielkich Piekar:
Kunat Wincenty, „Royal”.

Z Wilna:
Kovalers Peters, „Continental”.

Z Żabna:
Domachowski Jan, „Continental”.

Lekarz powiada:

...A poza tem proszę dziecku często dawać kakao, ale dobre. Czekolada oraz kakao Piaseckiego, wyrabiane znajszlachetniejszych i najczystszych surowców w największej fabryce czekolady w Polsce, A. Piasecki S. A. w Krakowie, urządzonej według najnowszych zdobyczy techniki, daje dziecku najlepsze siły, które są fundamentem jego późniejszego rozwoju. Pw 11 084-70,364

ZADAC WSZEDZIE

Jedynie prawdziwie skuteczne. np 10 070

Kursy Maturyczne i Doksztalcające

„WIEDZA”

Kraków, ul. Studencka 14, I p.

przyjmuje wpisy na nowy rok szkolny 1929/30.

Tw 2724

Piegi

OD PÓŁ WIEKU POWSZECHNIE ZNANY ZE SKUTECZNOŚCI Pryszyce Liszaje Plamy pewnie usuwa

KREM VENUS

NA WYJAZD

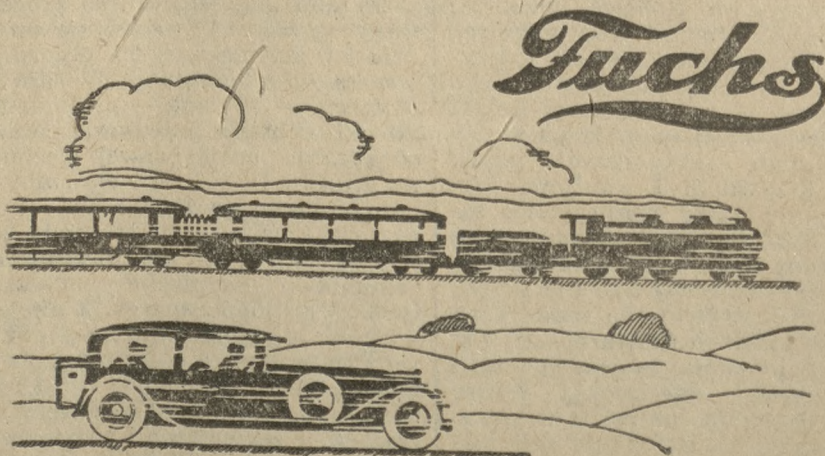
Opuszczając miasto w poszukiwaniu większego spokoju i ożywczego powietrza, zabierzcie ze sobą to, czego wieś nie posiada.

CZEKOLADKI specjalnie pakowane do drogi w pudełka i skrzynki drewniane wagi od 1 kg.

KARMELKI w czekoladzie oraz owocowe nadziewane lub pełne o kwaskowym smaku.

IOFI. Nowe karmelki śmietankowe w siedmiu odmianach: waniljowe, malinowe, kawowe, czekoladowe, pistacjowe, cytrynowe i miętowe.

BISZKOPTY na wzór angielskich — trwałe i suche w kilkunastu odmianach.

Dnia 21 czerwca 1929 r. o godz. 20,30 zasnęła w Bogu po długich cierpieniach, nasza najdroższa matka, babka, siostra i ciocia, ś. p.

z Szczężyńskich
Marja Litkowska

przeżywszy lat 73. Pogrzeb odbędzie się we wtorek, dnia 25 b. m. o godzinie 16 z kaplicy św. Józefa na cmentarz farny.

W głębokim smutku pogrążone
dzieci i rodzina.

Poznań, Pleszew, Dopiewo, Kr. Nowa Wieś. Błocko. zp 17158

W sobotę, dnia 22 czerwca 1929 r. zasnęła na wieki, moja kochana żona, nasza najdroższa i najlepsza matczka, ś. p.

z Bryckich
Róża Pacek

w 62 roku życia. Nabożeństwo żałobne odbędzie się we wtorek, 25 b. m. o godz. 10 w kościele parafialnym w Wronkach. Po nabożeństwie odprowadzenie zwłok z kościoła na cmentarz parafialny.

W głębokim smutku pogrążeni
mąż i dzieci.

zp 17157

Seweryn Pawlicki

Architekt wnętrza

Zakłady stolarskie - Fabryka mebli

Urządzenia mieszkań i lokali według rysunków
Projekty. — Rysunki. — Kosztorysy.

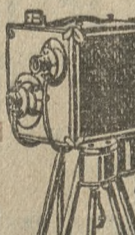
Poznań, Tama Garbarska 25-28
Tel. 57-71. Linja tramwaj. nr. 6.

bpw 3774

Letnisko i Zdrojowisko
Zelamianka - Zdrój

w Karpatach nad Oporem, na linii Lwów-Lawowce, 80 pokoi z pełnym utrzymaniem. Zarząd zmieniony, obecnie w rękach właścicieli. Na miejscu kąpiele: Siono-żelazisto-jodowe-bromowe. Lekarz zakładowy Dr. Kaszubski ze Lwowa. Informacji udziela Zarząd letniska „ZELEMIANKA” p. Hrebenów i Biuro we Lwowie, Ruska 18/III. Telefon 57-79. np 11 180

Momentalne fotograficzne
Aparaty broszkowe
i inne nowości farmaceutyczne.
Cennik bezpłatnie.
MILNER, Warszawa
Mławska 5 17.

DOLARÓW 150 MIESIĘCZNIE!

Tyle conajmniej zarobić może każdy, kto tylko zechce z nami współpracować. Pierwszy miesiąc już przekona. Każdy może się zgłosić jako zastępca pod „DOCHÓD” do Biura Ogłoszeń F. Statter, Kraków, Rynek 8. np 11234

Patentowane elektryczne
aparaty wulkanizacyjne
do naprawy śniegowców i kaloszy
Patent Rzpltej Polskiej nr. 9078 dostarcza tylko
Alfred Eisinger, Kraków, ul. Studencka 2.
Patent własny. Szybka amortyzacja.
Zamówienia na sezon zimowy koniecznie już teraz.
np 11285

SZCZĘSLIWEM
DZIECKIEM

jest to, które otrzymuje codziennie na pierwsze śniadanie filiżankę OVOMALTINE'y. Z jaką niecierpliwością oczekuje ono tego aromatycznego i smacznego napoju, który stał się dlań wprost niezbędnym.

OVOMALTINE

skoncentrowany preparat, zawierający wszystkie wartościowe elementy świeżych jaj, mleka, siodu i kakao; pobudza normalny rozwój dziecka, przysparzając organizmowi zapasu substancji, wywarzających krew i siłę.

Sprzedaż w aptekach, składach aptecznych i sklepach spożywczych

Dr. A. WANDER, T. A., BERN
(Szwajcarja)

Próby na żądanie wysyła gratis przedstawiciel na Polskę:

L. FAVRE, WARSZAWA
Rymarska 16.

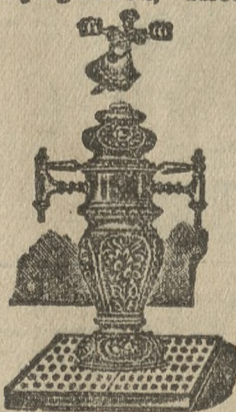
np 11191

Franciszek Bloch

Bydgoszcz, ulica Śniadeckich nr. 47-47 a.

Murt. Detal.

Specjalna fabryka
aparatów do piwa,
wody sodowej i
automatów.

Kurki kontrolne — szkła i rury kontrolne — największe zapasy — największe przedsiębiorstwo tego rodzaju w Polsce.

Specjalność: Badanie i czyszczenie rurciągow pod gwarancją.
Rok zał. 1912. Tel. 961.

nw 11 177

S. CHOYNACKI
POZNAŃ
ST. RYNEK 52

JUGOL

płyn na opalenie się wyrobu apteki
Dra Jana Poratyńskiego
Lwów, plac Bernadyński 1.

SZCZYT
PRECYZJI
I TRWAŁOŚCI
to szwajcarski zegarek
„REVUE”

PLAC

pod wille w najpiękniejszej okolicy Poznania korzystnie na sprzedaż. Zgłoszenia do ekspedycji Kurjera Poznańskiego pod zp 17159

Garaze wolne

kilka garaży jest wolnych
Ceny niskie. Stacja benzynowa.

Obsługa dniem i nocą. Kw 2427

„Garaze - Polonia”
Poznań, ul. Wyspiańskiego 15.

Nawóz łukowy

„pudretta” ca. 2 000 ctnr., zawierająca 8% fosforu, 2% azotu i słodką pruchnicę, oraz ca. 300 ctnr. wapna nawozowego, okazynie odda razem i częściowo z zlikwidowanej firmy „Surofosfat”, Bolechowo. zw 17 147

L. ŚLEDZIŃSKI — POZNAŃ, Wroniecka 16
Telefon 12-42.

RODZICE I DZIECI

skończyły się wasze udręki z obcojęzycznymi bonami, odkąd płyta mówiąca zastępuje doskonale nauczyciela obcego języka w domu.

Metoda Linguaphone (30 lekcji na płytach gramof., książka tekstów i słownik), zatwierdzona przez Ministerstwo Ośw. Publ. i zalecona przez Zjazd Nauczycieli Języków Obcych w Warszawie — stanowi nową epokę w nauczaniu języków. Żądajcie bezpłatnej ilustrowanej broszury! — Oddział londyńskiego Linguaphone Institute, Warszawa, Trębacka 11, tel. 329-08 Tp 2768

zadowoleni
bo

kupują
Choynackiego
ST. RYNEK 52,
MATERIAŁY NA UBRANIA I SUKNIE
DYWANY FIRANKI

Pp 11 105-15 13

Baczność!

Maszyna pończosnicza

„REKORD”

udoskonalona z 2 nowymi wynalazkami, zgłoszonymi w Urzędzie Patentowym w Warszawie pod l. W. 3822 i W. 3821, kosztuje tylko 500 złotych za gotówkę. — Aparat ten wyrabia z jednej strony pończochy jedwabne, z drugiej niciane. Wyrobiony na tej maszynie towar skupuje i dostarcza surowca. Bliższych informacji udzielam bezpłatnie.

Uwaga: Maszynie „REKORD” można nabyć tylko w firmie Tp 2672

K. GŁOWACKI,
Królewska Huta,
ul. Sobieskiego 14

Ostrzega się przed naśladownictwami!

WISŁA

(Śląsk Cieszyński) w górach Beskidu, na południowym stoku, pensjonat „Bożydar”. Kuchnia zdrowa i obfita. Tenis, kąpiel rzeczna. Władomość na miejscu. Administracja.
dp 6072a

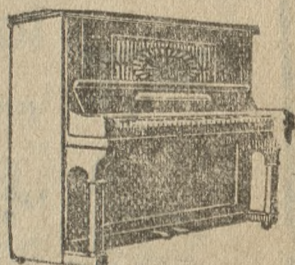
Posłańcy

nasz załatwiają wszystko. Zwózki samochodem ciężarowym natchniał. — Biuro Ruchu „Bagaż”. 27 Grudnia 16. Telefon 2520.

Bufoetowy (a)

potrzebny zaraz z kaucją. Zgłoszenia Wielkie Garbary 44.

Wielki wybór
PIANIN

w doskonałym gatunku poleca

B. Sommerfeld

największa w Polsce Fabryka Pianin

Bydgoszcz

ul. Śniadeckich nr. 56

Telefon nr 383 i 458.

Jedno z dalszych uznań.

Donoszę W. Panom uprzejmie, że z nabytego pianina z Ich firmy na Wystawie Gastronomicznej w Poznaniu, jestem zupełnie zadowolony i tak kowe polecać mogę. ponieważ zastępuje w zupełności podobne fabrykaty zagraniczne.

W. C. Poznań.

Zwracamy uwagę na dużą różnicę między wodą miękką, a wodą twardą

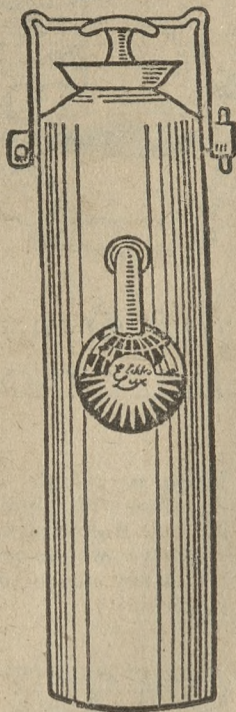
WODĘ TWARDĄ

posiadamy u nas w kraju prawie w każdej miejscowości. Zakłady wodociągowe nie są w stanie usunąć z wody pewnych składników mineralnych, powodujących twardość wody.

Tysiące gospodyń znają dobrze nieprzyjemności i poważne straty, jakie wyrządza woda twarda przy gotowaniu, praniu etc.

Dotychczas w tym kierunku nie uczyniono, aż wreszcie ukazał się Filtr-Electrolux, który rozwiązał całkowicie tę kwestję.

Electrolux

WODĘ MIĘKKĄ

otrzymamy, gdy przepuścimy wodę twardą przez Filtr-Electrolux, absorbujący wapno i pewne składniki mineralne, powodujące jej twardość. Wszelka twarda woda staje się tak miękką i przyjemną w użyciu, jak woda deszczowa.

Woda miękka do prania daje nam oszczędności na czasie i pracy, jak również na środkach do prania, zapewniając nam jednocześnie kilkakrotnie zwiększoną trwałość bielizny.

Woda miękka posiada jeszcze tę zaletę, że gotowane w niej potrawy stają się smaczniejsze i pożywniejsze przy skróconym czasie gotowania. Woda miękka chroni naczynia kuchenne od tworzenia się kamienia wapiennego i tem samem powoduje oszczędność na paliwie.

Tw 2680

ODKURZACZE.

FILTR DLA DOMOWEGO UŻYTKU TYP K. I.

ELECTROLUX

FROTTERKI.

Centrala: Warszawa, Wydział Filtrów.

ODDZIAŁY:

Warszawa Krak. Przedm. 4 telefon 25-34	Poznań Fr. Ratajczaka 39 telefon 28-93	Łódź Piotrkowska 53 tel. 44-66, 49-99	Bydgoszcz Pl. Teatralny 3 tel. 12-33	Katowice Dyrekcynia 10 tel. 10-69	Kraków Rynek Główny 33 tel. 26-17	Lwów 3 Maja 19 tel. 13-12	Wilno Zamkowa 2 tel. 3-35
---	---	--	---	--	--	--	--

WALCZMY O CZYSTOŚĆ I ZDROWIE!

Łódź motorową

sprzeda tanio Fr. Wojak, Grudziądz,
Plac 23 Stycznia 11. zw 17118

Garnitur parowy

60 cali Zauza jak nowy, z lokomobilą Flöthera, do natychmiastowego użytku, sprzedamy. dw 6599

WIOREK I S-KA — KĘPNO (Wlkp.)

Młodszy

technik maszynowy

z ukończoną szkołą budowy maszyn, poszukiwany na stałą posadę. Zgłoszenia osobiście w godzinach biurowych od 8—13 i 15—18

ZWIĄZKOWA CENTRALA MASZYN
Poznań, ul. Fr. Ratajczaka 16.
Pw 11 106-25,123

REWIZJE GROMOCHRONÓW

naprawy, rekonstrukcje i zakłady tychże wedle teraźniejszych wymogów techniki gromochronnej jak i przepisów Krajowego Ubezpieczenia Ogniwego wykonuje

„ELEKTROS” właśc. B. Filipiński

Specjalne przedsiębiorstwo zakładów elektrycznych. Materiały gromochronne w żelazie, w spłzu i w miedzi przepisowych rozmiarów. bpp. 3787

Telef. 51-75 POZNAŃ, ulica Szkolna 10. Telef. 51-75

Żelazniak

po odsluzonej wojskowości, dobrze obeznany w branży szuka posady. Łaskawe zgłoszenia uprasza do ekspedycji Kurjera Pozn. pod zw 17 122

Koń

roboczy, silny zaraz na sprzedaż. Fr. Bogocz, ul. Dąbrowskiego 140, od godziny 16 zdw 21 429

Podkłady kolejowe

sosnowe i dębowe. dw 6610

Tarte drzewo budulcowe

według listy, dostarcza wagonowo po korzystnych cenach J. Krzyżanowski — Export drzewa — Poznań, św. Marcin 39

EKSPEDJENTKA

do konfekcji damskiej i towarów krótkich obznajmiona z branżą potrzeba od 1 lipca. Zgłoszenia pisemne z załączeniem życiorysu, odpisów świadectw i możliwie fotografii oraz podaniem pensji: zw 17139

Franciszek Kowalski

Ostrów (Wkp.), ul. Wrocławska 1—3

Młodszych buhai opasowych

poszukuje celem kupna

Kozłowski, Leszno, Dworcowa 27.

Telefon 25. dw 11212 Telefon 25.

W Państwowej Fabryce Wyrobów Tytoniowych w Poznaniu ul. Wojskowa 5 — wakuje posada

kalkulatora warsztatu mechanicznego.

Wymagane kwalifikacje: ukończona szkoła rzemieślnicza lub kursy techniczne, ewentualnie dłuższa praktyka. Wynagrodzenie narazie 200,— zł miesięcznie. Osoby reflektujące na objęcie powyższej posady mogą zgłaszać się w godzinach 12—13, u Dyrektora Fabryki.

Dyrektor:

(—) Zieliński

dw 6578

Do wielkiej firmy samochodowej — potrzebny zdolny sprzedawca oraz urzędnik

obeznany z zamiennymi częściami samochodowymi. Pod uwagę wchodzi tylko pierwszorzędne sily. Referencje i odpisy świadectw poprzedniej pracy należy składać w eksped. Kurjera Poznańskiego pod cp 6584

Poszukuję od 1 lipca r. b.

3 młodszych ekspedjentów

do białatów i konfekcji dp 6697

i 3 ekspedjentek

do oddziału konfekcji damskiej, galanterji i obuwi. Reflektuję na młodsze, ożywione i wykwalifikowane sily. Oferty z fotografią, odpisami świadectw i podaniem pensji.

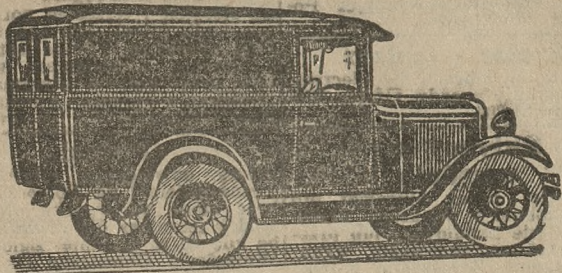
B. Drawski, Kościerzyna - Pomorze.

Białawy — Konfekcja — Obuwie

Przy chorobach nerek, pęcherza, kłbiących, kwasu moczowym, białku cukru.
1928: 22080 zw. edzających

Wildunger Helenenquelle

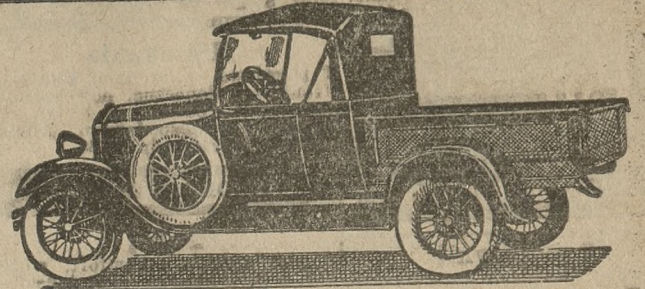
Kuracje domowe
W aptekach i drogeriach.
Broszury gratis:
Michał Kandel
Poznań, Masztalarska ul. 1.

Ford

Nadszedł nowy większy transport podwozi półciężarowych i towarowych. — Własna fabrykacja karoseryj, specjalnie dostosowanych dla poszczególnych gałęzi przemysłu, handlu i rzemiosła.

Dogodne warunki spłaty.

ostatni model

J. ZAGÓRSKI, przedstawiciel FORD MOTOR COMPANY, Poznań
ulica Ogrodowa 17 — telefon 3384 - 3385.

Skład części zap. i akcesorji: św. Marcin 38, telefon 3387, 3436

Garaże: ulica Polna, narożnik Patrona Jackowskiego, telefon 7019

Opony i dętki GOOD-YEAR w wielkim wyborze stale na składzie.

Pp 11, 109-25, 108

Rozkład jazdy autobusu nr. 1. na linii

Poznań - Puszczykowo - Mosina

właściciel Stanisław Szajkowski

bpp 3788

Odjazd z Poznania do Mosiny					Odjazd z Mosiny do Poznania						
z Poznania	10,00	2,00	4,15	6,30	10,00	z Mosiny	7,15	11,00	3 15	5,15	7,30
przyjazd do Puszczykowa	10,30	2,30	4 45	7,00	10,30	z Puszczykowa	7,30	11,15	3,30	5,30	7,45
przyj. do Mosiny	10,45	2,45	5,00	7,15	10,45	przyj. do Poznania	8,00	11,45	4,00	6,00	8,15

Oprócz powyższego rozkładu wyjeżdża autobus z Poznania o godz. 12,00 w południe do Puszczykowa tylko w niedziele i święta, z powrotem o godz. 1,00 po południu.
Postój autobusu przy ulicy Ogrodowej narożnik ulicy Fr. Ratajczaka.
Autobus zatrzymuje się na skinienie ręką! Zapewni regularną komunikację!

POZNAŃ-STARY RYNEK 52

Upominki
z P.W.K.
muszą być
od Chojnackiego

MATERIAŁY NA UBRANIA: SUKNIENIE
DYWANY — FRANKI

Okazyjna sprzedaż HOTELOW!

W mieście uzdrowskim w Wielkopolsce, mającym widoki dalszego wielkiego rozwoju, jest do nabycia z powodów stosunków rodzinnych

pierwszorzędny świetnie prosperujący hotel

z nowoczesną restauracją, obszernymi salami, 40 pokoi gościnnych umeblowanych, 9 dużych i dobrze prosperujących składów i 6 większych mieszkań.

Wpłata jeden milion złotych.

Ostatecznie wydzierżawi się, lecz tylko poważnemu reflektantowi.

Zgłoszenie li tylko poważnych reflektantów — pośrednicy wykluczeni — pod np 11 072 do ekspedycji Kurjera Pozn.

Dwóch młodszych dzielnych

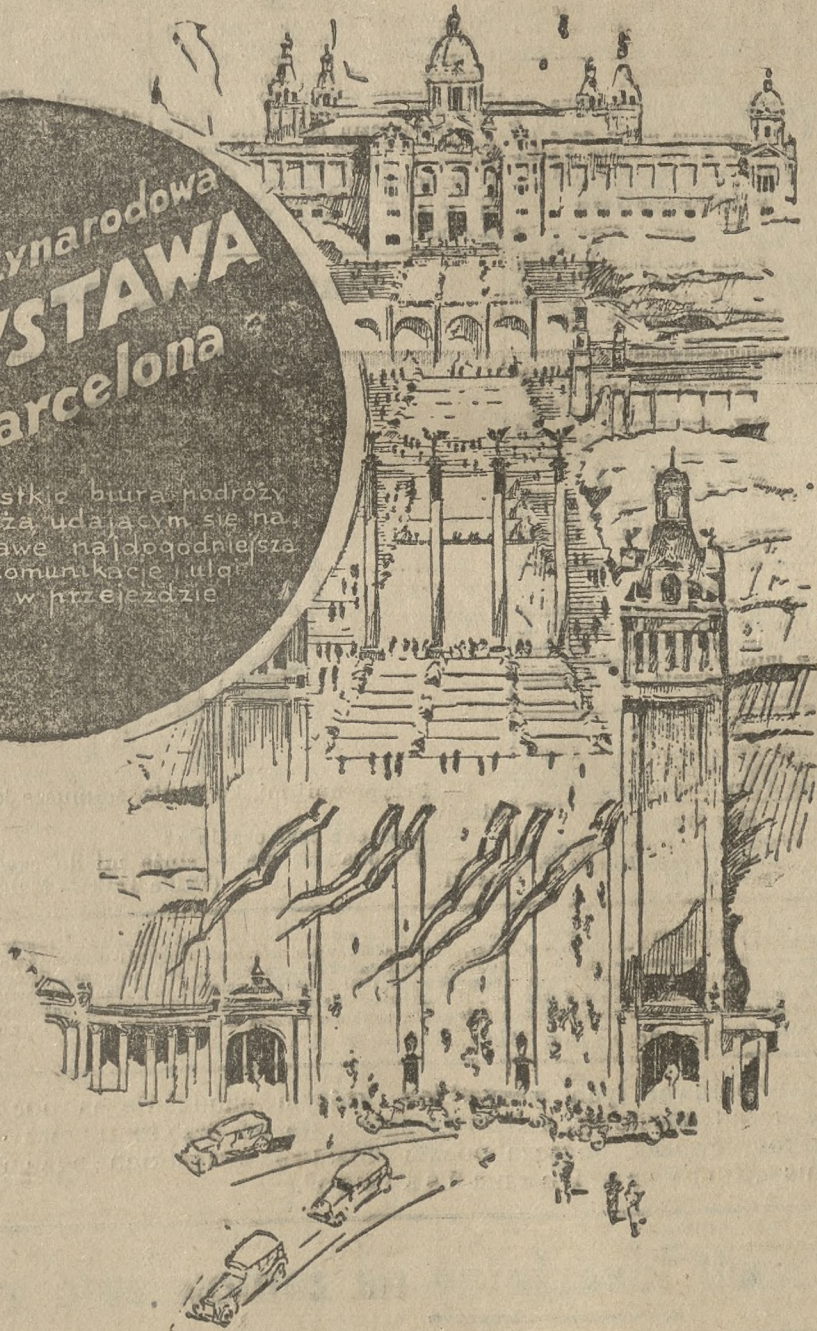
KUCHARZY

poszukuje Instytucja Społeczna, na stałe zatrudnienia. Zgłoszenia z odpisami świadectw do eksp. Kurjera Poznańskiego pod dw 6605

Stemple
Kapela
Poznań, Wroclawska 18.

Międzynarodowa WYSTAWA Barcelona

Wszystkie biura podróży wskażą udającym się na Wystawę najdogodniejszą komunikację i ulgi w przejeździe

TP 2767

ZAKŁADY MECHANICZNE

URSUS

AUTOBUSY
SAMOCHODY CIĘŻAROWE
PODWOZIA

CAŁKOWICIE WYKONANE

W KRAJU

BIURO SPRZEDAŻY WARSZAWA SKIERNIEWICKA 27. TEL. 171-06

Przedstawiciele na województwa:

Białystok	W. Kariakin, Kilńskiego 17.	Śląskie	Katowice, Dr. Korczyński, Gen. Zajązka 4.
Lublin	Biuro Techn. „Lech”, Bernardyńska 9.	Wilno	Inż. L. Janowicz, Ponarska 55.
Lwów	Inż. B. i K. Neymanowie, Chorażczyzny 6.	Kraków	F. Nowotny, Jabłonowskich 4.
Łódź	H. Buczyński, Piórkowska 112.	Warszawa	„Ursus” Skierniewicka 27/29.
Pomorskie	Bydgoszcz, A. Koszko, Gdańska 19.	Poznań	Zakłady Mechaniczne „Ursus” Oddz. w Poznaniu, 27. Grudnia 50.

Napisowe słowo (tłusto) 30 groszy, każde dalsze słowo 15 groszy, 5 liczb = jedno słowo i, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 50 słów.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:
1-linowy milimetr 50 groszy

Znak oferty (na przykład: z 18924, n 2735, d 1 780 i t. d. = 1 słowo.

Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 10.

29 POWSZECHNA WYSTAWA KRAJ

Warszawa Pensjonat
Doktorowej Gabszewiczowej. — Złota 38, II. piętro, front. Wojne pokoje z utrzymaniem przyjezdnych. Cena przystępna. Blisko Dworca Głównego.
Pp 10 937-62, 522

1 SPRZEDAŻE

Bugatti
8 cyl. 860 HP., Kabriolet 4 osobowy, wyjątkowa maszyna dla znawcy sportowca, sprzedaż wyjątkowo tania. W. Laszewski, Poznań, Chłamańskiego 21, tel. 77-74.
zdw 21 444

Okazyjnie
sprzeda meble gdańskie, stylowe, bufet okazały, ornament renesans, obrazy salonowe Plucinski, Toruń, Lubicka 28.
Pw 11 089-64, 226

Sukienki do Komunii św.
Bielizna pończoszki rekawiczki welony wybór wielki ceny najniższe Jankowska Podgórna 10
Pw 9 805-18, 588

Dom - piekarnia
skład 5 pokoi, 2 kuchnie, stajnia, podwórce i wjazd, z powodu zmiany stosunków rodzinnych zaraz na sprzedaż. Cena 25 tys. wpłaty 18 tys. Zgłoszenia wprost do właściciela w Krotoszynie, ul. Garniejska 1.
zdp 21 520

100 gospodarstw
od 20-500 mórg, kamienice, domy, składy poleca Biuro Pośrednictwa Otręba w Jarocinie, Kilińskiego 4.
zdp 21 7

Dom
II. piętrowy narożnikowy, nowo-wybudowany, 14 ubikacji, 4 pokoje i kuchnia zaraz wolne. — oświetlenie elektryczne chłew i parcela budowlana od 1.8 rb. do sprzedania. Cena 7.000 dolarów Pośrednicy wykluczeni Bliższych wiadomości udzieli Walenty Kuczera, Rybnik, ul. Wiejska 32.
zdw 21 720

Fortepian
okazyjnie do sprzedania. Aleje Marcinkowskiego 1 III. lewo.
zdp 21 695

Hel
Pensjonat 18 pokoi, kuchnia, weranda, spiżarnia, kompletnie urządzone, okazjnie bardzo tania do nabycia. Wiadomość: Hel, Morskaleńko „Muszelka” dp 6581

Łóżka metalowe
dla dorosłych i dzieci, łóżka rolkowe różnych typów, leżak, ogrodowe materace wyscielane poleca specjalny magazyn K. Walkowski, ul. Strzelecka 32 tel. bpp 3775

Antyczne
meble, wielki wybór. Skarbowa 4, pr. lewo.
zdw 21 490

Maszynę
damską i krawiecką sprzedam. Rybaki 9, skład, zdw 21 325,6.

Meble
tanie za gotówkę na raty poleca Karkus, Wroclawska 19.
zdpw 20 997

Przedsiębiorstwo zbożowe
z czteropiętrowym spichrzem, istniejące od długich lat z dobrem powodzeniem zaraz odstąpiamy z końmi wozami i t. d. na dogodnych warunkach. Jedynie przedsiębiorstwo na miejscu. Egzystencja zapewniona. Zgłoszenia najlepiej osobiste do F. Golus, Gólab (Pomorze), Rynek 20.
zdp 21 716

Antyki
wielki wybór, Bracia Pióro. Aleje Marcinkowskiego 28.
nw 2404

Meble
we wielkim wyborze za gotówkę i na miesięczne spłaty poleca Stanikowski, Wozna 12 (Butelska).
bpbw 3 761-3

Majątki ziemskie
każdej wielkości jak: nieruchomości miejskie, fabryki, młyny do kupań i dzierżaw poleca „Agraria”, Bydgoszcz, Gdańska nr. 24, tel. 446.
nw 11 118

Willa
komfortowa z kompletnym urządzeniem (pościel, szkło etc.) zawierająca 9 pokoi, położona w Orłowie, mająca plac budowlany 1.000 metrów i własną plażę okazyjnie do sprzedania zaraz. — Wiadomość: Warszawa, Włocza 18, m. 18.
zdw 20 63

Kanarki
sprzeda Chruszczyński, Długa 9.
zdp 21 713

Piekarnię
sprzedam z kompletnym urządzeniem o 2 piecach istniejąca od 84 lat w miejscowości fabrycznej pod Warszawą, z zabudowaniami murowanymi i z inwentarzem żywym, martwym. Wiadomość p. Nita, Warszawa, Chmielna 12, telefon 140-62. np 11 229

Pot nóg i pach
oraz niemną won
uświada puder i masę
Sudoral Chemergon

5 motocykli
z powodu likwidacji sprzedam za bezcen. Dąbrowski Toruń, Mickiewicza 88. np 11 227

Gdynia
Plac narożny w centrum miasta 880 mtr. kw. do nabycia. Wiadomość: Hel, Moskalken. „Muszelka”. dp 6532

Polowczyk
suczka, niemiecki krótkowłosa. tygiw brązowy, w 3 roku. nadzwyczajny w polowaniu na wodzie i na lądzie, z bardzo dobrą treścią za 250 zł na sprzedaż. Wróblewski, Leśnictwo Augustyn, p. Kiszkowo, pow. Wyrzysk. zdp 21 519

Sprzedam
ogród 8 morgowy z domem w mieście powiatowym nad Wisłą. Posesja o trzech frontach. Informacja: Warszawa, Nowogrodzka 24. — 6. np 11 194

Gdynia
Hallero w najpiękniejszej parcie sprzedam okazynie. Warszawa. Kredytowa 10. — 5. np 11 193

5 KUPNA

Pianino
kupie. Cena Kurjer zdp 100 046

Kupię
kilka egzemplarzy Moty'ego — „Przechadzki po mieście Poznania”, płace najwyższe ceny. Zgłoszenia Kurjer zdp 21 694

Brylantowy
pierścionek około 1/2 karat kamień czysty wody kupię zaraz za gotówkę. Łaskawe oferty z podaniem ceny do Kurjera zdp 21 690

Domek
z ogrodem w Poznaniu kupię za gotówkę od właściciela. Zgłoszenia Kurjer zdp 21 708

6 KAMIENICE

Do
sprzedania dom dochodowy z ogrodem w ruchliwym punkcie w Ostrowie Wlkp. Wiedomość listownie: Kalisz, Piłsudzkiego 37. L. Plejewski. zdpw 21 668

7 PIENIADZ

Poszukuje
pożyczki 15.000 do 20.000 gwarancja i hipoteka, na prowincji w większym mieście powiatowym, dom wartości 60.000, dam 15% dalsze warunki podług umowy. Zgłoszenia do Kurjera zdpw 21 693

30 do 50.000 zł
pożyczki potrzebne zaraz na pół roku. Zabezpieczenie wysoki procent oraz udział w zyskach przy sprzedaży nieruchomości w Poznaniu i Warszawie. Oferty pod „A. J. M.” do 27 czerwca nadsyłać do Biura Ogłoszeń Pietraszek, Warszawa, Marszałkowska 115. np 11 223

8 DO WYNAJĘCIA

Mieszkanie
3 pokojowe z kuchnią, komfort. frontowe, słoneczne, nowoczesne urządzone oddam za 8 tys. włącznie z gospodarzem. Adres wskazuje Kurjer zdp 21 666

11 POKOJE UMEBL.

Pokój
z utrzymaniem, komfort, może być z fortepianem. Wyspiańskiego 3, I. p. pr. prawo. zdp 21 636

12 SZUKA POKOJU

Pokoju
umeblowanego z używalnością kuchni tylko w okolicy Mickiewicza szuka spokojne małżeństwo. Zgłoszenia tylko z ceną, telefonicznie 76-66. zdp 21 635

Pokoju
skromnego, własna pościel, bielizna lub próżnego szuka solidny pan. Zgłoszenia Kurjer zdp 21 712

13 LOKALE

Skład paszy
kompletnie urządzony sprzeda. Deierling, Górna Włda 160, I. zdpw 21 705

15 LETNISKA

Rabka
pensjonat Topacz, dom Julii Rypel poleca pokoje słoneczne, kuchnia obfita na masle Elektryczność, kryty taras do werandowania, 5 minut zakł. Tylko dla chrześcijan. Informacja: Rabka, Doktorowa Górka. dw 437

Jastrzębia Góra
pełne morze pensjonat Polesie J. Rogińskiej. Informacje na miejscu lub Warszawa Stare Miasto 4 „Kram pod Rakiem” np 11 054

Jastrzębia Góra
nad pełnym morzem kilka najpiękniej położonych willi, pensjonat „Jasna” od 6 lat pod jednym zarządem, Warszawa. Polna 78, m. 2. np 11 087

Zakopane
„Biały Dom” ul. Sienkiewicza, pensjonat pierwszorzędną Marii Gayczak, położenie słoneczne, zdala od ulic, bieżąca ciepła, zimna woda w pokojach, łazienki, telefon 300. np 11 179

Uwaga!
Wolne utrzymanie podczas wakacji!

Który nauczyciel, student albo uczeń wyższej uczelni udziela lekcji języka polskiego z tłumaczeniem na niemieckie za wynagrodzeniem wolnego utrzymania w pięknie położonej wsi podczas wakacji począwszy od 1 lipca 29 r. Łaskawe zgłoszenia proszę zwracać do A. Potstała Tarnobrzko, poczta Boruszyn, pow. obornicki. zdp 21 717

Jastrzębia Góra
Pomorz „Bałtyk” tuż nad morzem. Zgłoszenia: Jastrzębia Góra, pensjonat „Bałtyk” lub Warszawa, ul. Smolna 14, m. 9, od 12-14 i 17-19, codziennie oprócz świąt. Pp 10 938-62.523

W Rabce
odstąpię 3 pokojowe mieszkanie z kuchnią w centrum, I. piętro, komfort od 1. 7. do 9. 8. 29 r. Cena 1.000 złotych. Zgłoszenia: Kurjer Poznański zdp 21 723

Hel
Pensjonat „Kujawianka”. „Helena”. „Wanda”. C. Dąbrowskie: własna plaża, ogród Pp 10 935-62 515

Na letnisko
do wynajęcia pokój z utrzymaniem w willi koło Białej-Bielska w Beskidach. Zgłoszenia Lipnik, Leśniczówka, telefon 12-54. zdp 21 726

16 OSOBISTE

Komunikat
Zainteresowane Majątki uwraszam o poprzednie piśmienne zgłoszenia ewent. zapytania na moje oferty (najpóźniej 30 czerwca) — poczem dopiero nastąpi porozumienie osobiste; ciągle bowiem podróże (brak czasu) uniemożliwiają mi odbywanie dowolnych konferencji. Wiktor Cwiłowski. zdp 21 667

21. ROZMAITE

Mereżkowanie
materiałów etc. wykonuje się w 24 godzinach Jan Pluciński, Poznań, Stary Rynek 51. zdpw 21 197

Farbuję doskonale!
Obuwie, torebki, kurtki, walizki itp. Pocztaowa 16. „Pejka”. zdpw 21 620

Tapicer
Czuwicz, Matejki 11, naprawia leżanki 5, materace 4. zdp 21 530

Koldry
przyjmuje w prace, Smoczyńska Kwiatowa 8. bdp 3736

Nauczycielka
starsza, znająca języki zabierze kilka dzieci nad morze, pobyt 1 miesięczny, troskliwa opieka zapewniona. Oferty Kurjer zdp 21 410

Samochód
kryty 4-6 osobowy używany, oszczędny na benzynie z powodu zmiany warunków — spieszenie sprzedam. Adres wskazuje Kurjer zdp 21 396

Foto Moderne
(Borowiński i Dzierżanowski) — Najlepsze zdjęcia portretowe i techniczne, staranne wykonanie. Przyjmuje surowe powiększenia do retuszowania. Jasna 12, róg Dąbrowskiego. zdp 21 689

Żaluzje
nowe oraz najtrudniejsze reparacje wykonuje Kazimierz Liebzig, Chwaliszewo 39. rp 5455/6

Fryzjerna
dla pań i panów w Nowym Dworcu Zachodnim (Lazarskim) otwarta dzień i noc w niedziele i święta. Pp 11 075-23.192

Wydawczy
20 zł można zapewnić sobie utrzymanie przy sprzedaży pożytecznego artykułu. Oferty „285” kierować do Biura Ogłoszeń Pietraszka, Warszawa, Marszałkowska 115. np 11 188

23 OŻENKI

Brunet
wysoki, przystojny lat 30, rolnik posiadający 15 tys. szuka towarzyski życia w wieku do 27. — Wdówką mile widzianą. Cel matrymonjalny. Wymagany majątek w nieruchomości lub gotówce. Poważne zgłoszenia nie anonimowe, tylko z fotografią, która pod słowem zwracam do Kurjera Poznańskiego zdpw 21 664

Mechanik
współwłaściciel fabryki maszyn, lat 22, średniego wzrostu, poszukuje na tej drodze towarzyski życia w stosownym wieku z majątkiem do 30.000. Dyskrekcja zapewniona. Zgłoszenia wraz dołączeniem fotografii, której zwrot ręcznym słowem honoru, proszę nadesłać do Kurjera np 11 126

Ulatwie
znajomość z panną, nauczycielką gimnazjum rządowego, religijną, przystojną, mającą dobrą spodynię. — Cel matrymonjalny. Odpowiedni panowie złożyć oferty do Kurjera zdp 20 823

Panna
inteligentna, przystojna, lat 23, blondynka, obecnie zatrudniona jako bilansistka samodzielnie — pragnie poznać w celu matrymonjalnym pana, najchętniej urzędnika. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego dp 6616

24 NAUKA

Kursy stenografii
pisanie na maszynach. Kantaka I. II. piętro bpw 374

Wyspiańskiego
działa i inne tania sprzedam. Składowa 4, II. od czwartej, Brodzikowski. Pp 11 108-55.111

25 MUZYKA

Pianistka
lub duet zaraz wolni B Petrucy św Marcin 56. zdpw 20 596

Korektor
stroiciel pianin, fortepianów Cichanowski, Poznań Skryta 9, II. p. zdp 21 704

27 SZUKA PRACY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych

Kasjerka dominjalna
znająca księgowość W J R. pisanie na maszynie szuka posady od 1. 7. lub 15. 7. Miejscowość obojętna. Zgłoszenia Kurjer zdpw 21 247

Służąca
z dobrym gotowaniem szuka posady w Poznaniu od 15. 6. lub 1. 7. w prywatnym domu do 4 lub 6 osób. Świadczenia dobre. Łaskawe oferty Kurjer zdp 21 722

Wiolonczelista
z Konserwatorium poszukuje posady w Poznaniu w kinie lub kawiarni celem dokończenia nauki w Konserwatorium. Referencje poważne. Oferty proszę składać do Kurjera pod zdpw 21 721

Młoda
20 letnia francuska, poszukuje kondycji na wsi w okolicy Poznania lub Inowrocławia. Oferty Inowrocław, Solankowa 55, dia „Juliette”. zdp 21 676

Rutynowany
księzkowy, pewny bilansista szuka posady ewent. od zaraz — Miejscowość obojętna. Oferty Kurjer zdp 21 687

Szofer
władający francuskim, niemieckim i polskim przyjmie posadę do samochodu prywatnego, najchętniej u inteligentnej zawodowej. — Łaskawe zgłoszenia do Kurjera pod zdpw 21 701.

Kawaler
z kaucją 500 zł poszukuje posady jako woźny lub poriej. Zgłoszenia Kurjer Stary Rynek rp 5510

Krawcowe
samodzielne na suknie potrzebne zaraz. Adres wskazuje Kurjer Poznański zdp 21 405

Panienka
ewentualnie bona z lepszej rodziny poszukuje posady w lepszych domach do dzieci od 1 lipca, z znajomością zycia i hafu (byłam już u dzieci). Oferty proszę skierować Kurjer Poznański zdp 21 290

Dziewczyna
samodzielna z dobrym gotowaniem i świadectwami poszukuje posady. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdp 21 292

Szofer - malarz
z praktyką, dobrymi świadectwami poszukuje posady Oferty Kurjer zdp 21 304

Rutynowany urzędnik
poszukuje pracy biurowej lub tem podobnej w większym przedsiębiorstwie handlowym lub przemysłowym za skromnym wynagrodzeniem. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdp 21 837

Uczciwa
dziewczyna z dobrymi świadectwami, dobrym gotowaniem poszukuje posady jako kucharka i do prac domowych od 1. 7. 29. Zgłoszenia Kurjer zdp 21 538

Dziewczyna
poszukuje posady do wszelkiej pracy domowej najchętniej na wsi. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdp 21 541

Krawcowa
poleca się w dom. Oferty Kurjer zdp 21 494

Uczeń
syn obywatela ziemskiego lat 16, z wykształceniem 4 kl. gimnazjalnych poszukuje posady jako uczeń w branży elektrotechnicznej lub samochodowej. Zgłoszenia do Kurjer zdpw 21 711

150 zł
dam, kto wskaże posadę urzędnika gospodarczego. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdpw 21 665

28 WOLNE MIEJSCA

Majstra
(kierownika technicznego) wyszkolonego fachowo-teoretycznie i praktycznie w robotach warsztatowych, obeznanego z rysunkami technicznymi, wycenianiem akordów oraz możliwie z kalkulacją samokosztu poszukuje fabryka na prowincji Szczegółowy życiorys z opisami świadectw i referencjami do Biura Dzienników L. Makowskiego, Włocławek Kołuszki pod „Wyspecjalizowany”. np 11 178

Majster
jako kierownik na roboty kasowe skarbcie itp. potrzebny Zgłoszenia z opisami świadectw do Biura Ogłoszeń „Par”. Warszawa, Skrytka 1049. Pp 10 937-62.520

Ślusarz
specjaliści na kasy, szafy, kasety, zamki potrzebni. Zgłoszenia z opisami świadectw do Biura Ogłoszeń „Par”. Warszawa, Skrytka 1049. Pp 10 936-62.518

Humor zagraniczny

— Przypomnij mi, kochanie, że muszę kupić szpilki do włosów.
— A po co? czyś oszalała?
— Nie obawiaj się — służą mi do czyszczenia cygar-niczki!

(Table Talk — Meburne) S. F.

Przedpłata na lipiec 1929 r. za oba wydania razem wliczenie tygodniowego dodatku ilustr. „Ilustracja Poznańska”: w Poznaniu w eksped. zł 4,00, w agencjach w mieście zł 4,50. Z odnośnikiem do domu w Poznaniu zł 4,70, z odnośnikiem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie zł 4,85, kwartalnie zł 14,55, pod opaską w Polsce zł 3,90, pod opaską w innych krajach zł 11,00. W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą, przesyłek w zakładzie, strata kw. itp., wydawa, nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczeń, numerów lub odszkodowania. Telefony do redakcji i administracji: 4461. 1476. 3307 3524. 3525 4072. w niedziele, święta i noca tylko 1476 i 3524 — P. K. O. Poznań nr. 20/149.

Ogłoszenia na stronie — numer 25 zł, na stronie — numer 30 gr, na stronie czwartej, 100 gr, na stronie drugiej, 120 gr, przed wiadomością, potocznie 200 gr od 1-linowego milimetra. Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca 20%, nadwyżki. Ogłoszenia do wydania w dni przedwzięte do godz. 9 przed poł. Drobne ogłoszenia słowo napisowe (tłusto) 30 gr, każde dalsze słowo 15 gr. Za różnicę między zestawem a wysokością ogłoszenia, powstałe wskutek matcowania, wydawnictwo nie odpowiada.

Dla wygody czytelników naszych zamieszczamy poniżej kwity abonamentowe; tych wszystkich, którym chodzenie na pocztę sprawia trudności, prosimy jeden kwit, odpowiednio wypełniony, odesłać na najbliższy urząd pocztowy, a listowy zgłosi się po przedpłatę przy najbliższej przerwy. Drugi kwit prosimy wręczyć sąsiadowi z zachęceniem do zaabonowania „Kurjera Poznańskiego”.

Kwit kwartalny na zamówienie gazety

Niżej podpisany zamawia:

Tytuł gazety	Miejsce wydania	Czas przedpłaty	Cena	Oprocent. manipul.	Razem
Kurjer Poznański (Wychodzi dwa razy dziennie — razem 20 stron, co tydzień bezpłatny dodatek „Ilustracja Poznańska”)	Poznań	III. kwartał 1929r. miesiące lipiec, sierpień, wrzesień	12,00	2,58	14,58

Kwit kwartalny na zamówienie gazety

Niżej podpisany zamawia:

Tytuł gazety	Miejsce wydania	Czas przedpłaty	Cena	Oprocent. manipul.	Razem
Kurjer Poznański (Wychodzi dwa razy dziennie — razem 20 stron, co tydzień bezpłatny dodatek „Ilustracja Poznańska”)	Poznań	III. kwartał 1929r. miesiące lipiec, sierpień, wrzesień	12,00	2,58	14,58

Imię, nazwisko i dok adny adres zamawiającego.
Pokwitowanie urzędu pocztowego.
Z odebrania powyższej sumy kwitujemy.
_____ dnia _____

Imię, nazwisko i dokładny adres zamawiającego.
Pokwitowanie urzędu pocztowego.
Z odebrania powyższej sumy kwitujemy.
_____ dnia _____